

Rekomendacijos dėl savivaldybių jaunimo reikalų koordinatorių veiklos sričių įgyvendinimo

Nr. 2020/1

Rengėjai:

Asta Tiškutė, Eglė Došienė, Gintarė Stankevičienė, Jonas Laniauskas, Juozas
Meldžiukas, Justina Lukaševičiūtė, Milda Lukoševičiūtė, Rita Andrejeva, Valda
Karnickaitė, Laima Jasionytė, Zenaida Pikiotienė

Informacija atnaujinta: 2020 m. balandžio 8 d.

TURINYS

ŽODYNĖLIS ARBA TRUMPINIŲ ATKODAVIMAS	3
VIETŲ ĮŽANGOS: PADRĄŠINAMAS ŽODIS KOLEGOMS	4
ĮVADAS	5
JAUNŲ ŽMONIŲ ĮGALINIMAS, DALYVAVIMAS IR ATSTOVAVIMAS	7
Jaunimo organizacijos, neformalios jaunimo grupės	7
Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos veiklos koordinavimas	9
Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos formavimas	9
Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos veiklos organizavimas	11
Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos atskaitomybė	13
DARBAS SU JAUNIMU	15
JAUNIMO PRAKTINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMAS	17
Atvirasis darbas su jaunimu	18
Mobilusis darbas su jaunimu	19
Darbas su jaunimu gatvėje	21
Jaunimo informavimas ir konsultavimas	22
Darbas su vadovais ir vykdytojais (su jaunimu dirbantys asmenys)	24
JAUNIMO SAVANORIŠKA VEIKLA	26
TARPŽINYBINIS IR TARPSEKTORINIS BENDRADARBIAVIMAS	32
JAUNIMO POLITIKOS VEIKLOS SRIČIŲ ADMINISTRAVIMAS	35
Faktais ir žiniomis grįsta jaunimo politika	35
Jaunimo politikos priemonių programavimas	37
Informacijos viešinimas	38
PRIEDAI	40

AJC – atvirasis jaunimo centras
AJE – atviroji jaunimo erdvė
JD – jaunimo darbuotojas (su jaunimu dirbantis asmuo)
JGI – jaunimo garantijų iniciatyva
JIK – jaunimo informavimas ir konsultavimas
JO – jaunimo organizacija
JP – jaunimo politika
JRD – Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
JRK – savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius
JŽ – jauni žmonės
LiJOT – Lietuvos jaunimo organizacijų taryba
LT-PL – Lietuva-Lenkija
LT-UA – Lietuva-Ukraina
NJO – nevyriausybinė jaunimo organizacija
NVO – nevyriausybinė organizacija
PLJS – pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga
PO – akredituota savanorius priimanti organizacija
SJOT – savivaldybės jaunimo organizacijų taryba
SADM – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
SJDO – su jaunimu dirbanti organizacija
SJRT – savivaldybės jaunimo reikalų taryba
SVO(O) – savanorišką veiklą organizuojanti (organizacija)
TŽB – tarpžinybinis bendradarbiavimas
ULJO – užsienio lietuvių jaunimo organizacija
VVG – vietos veiklos grupė

Jaunų žmonių situaciją kiekvienoje savivaldybėje lemia įvairūs faktoriai. Šiose rekomendacijose aptarsime tik vieną ir esminį – savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus – darbą. Tiek tiesiogiai, tiek netiesiogiai per tam tikrą infrastruktūrą jaunimo reikalų koordinatorius gali daryti įtaką ir prisidėti prie jaunų žmonių socializacijos procesų, įgūdžių, socialinės aplinkos formavimosi. Čia juntama įtampa: prieštaravimas išsakytoms mintims, lydimas pykčio, nepasitenkinimo ir bejėgiškumo frazių: „aš ne politikas, priimantis sprendimus“, „aš negaliu pakeisti jų sprendimų“, „aš tik vienas“, „yra kaip yra“ ir t.t. Šiandien, prisidėdama prie JRK veiklos sričių, aprašydama savo patirtį ir išgyvenimus, stebėdama vykstančius procesus, galiu drąsiai teigti, kad JRK labai daug ką gali, nesvarbu, kad tokia pareigybė savivaldybėse dažniausiai tik viena. Tad mielieji, pirmiausia patikėkite, kad Jūs esate jaunimui labai svarbūs ir galintys padėti, daryti įtaką, tiesiogiai ar netiesiogiai nulemti jaunų žmonių gyvenimus. Tik tikėdami tuo, ką darote, galėsite tikrai daug nuveikti.

Jaunimo reikalų departamentas, įkvėptas pastovaus ir nepertraukiamo reiškinių – jaunimo reikalų koordinatorių kaitos, inicijavo jaunimo reikalų koordinatoriaus funkcijų „pradžiamokslio“ – rekomendacijų – atsiradimą.

Šios rekomendacijos (galbūt būtų per drąsu taip vadinti) – tai bandymas aprašyti, ką jaunimo reikalų koordinatoriai galėtų veikti vykdydami savo funkcijas. Tikslas – palengvinti JRK suvokti savo funkcijas: ką, kada ir kaip daryti, parodyti tiek vietos politikams, kokius atsakingus darbus atliekate, įgyvendindami jaunimo politiką savivaldybėse, tiek kolegoms (skyrių vedėjams), kurie nori „pasidalyti“ savo darbais.

Ir dar...

Tai pirmasis bandymas išgryninti JRK veiklos sritis ir patarti ar užvesti ant tako, kai JRK atsiduria tokioje situacijoje, kurioje neaišku, ką ir kaip reikėtų daryti. Norėtusi, kad šios rekomendacijos taptų „gyvu“, t. y. naudojamu įrankiu, o ateityje jas papildytumėte, patobulintumėte kiekvieno iš Jūsų gerąja patirtimi ir įžvalgomis.

Zenaida Pikiotienė

2018 m. gegužė

Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus (toliau – JRK) vaidmuo administruojant ir įgyvendinant jaunimo politiką vietos lygmeniu įvairiai aprašytas ir aptartas ne vieną kartą. Šios rekomendacijos parengtos siekiant struktūruotai pristatyti pagrindines JRK veiklos sritis, kurios būtų išskirtos remiantis ne tik su jaunimo politika susijusiais teisės aktais ar tam tikrų institucijų ir įstaigų nuostatais ir planais, bet ir realia JRK veikla, kuri vykdoma kiekvieną dieną ir kurią kartais sunku įvardyti ar reikia pastangų atpažinti skaitant savo ar tipinį jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašymą.

Svarbu atkreipti dėmesį, kad JRK veiklos specifika gali labai skirtis, priklausomai nuo savivaldybės dydžio ir teritorinio išsidėstymo ar kitų veiksnių. Vienos ar kitos veiklos sritys šiame leidinyje yra aprašytos bendrai, ne visada atspindint savivaldybių specifika, tad svarbu į rekomendacijas žiūrėti lanksčiai, nes kai kurios jų gali pareikalauti visai kitokių JRK veiksmų didelėse (pvz., Vilniaus, Kauno ar Klaipėdos miesto), mažesnėse (pvz., Rietavo, Pagėgių) ar žiedinėse savivaldybėse (pvz., Vilniaus, Kauno ar Šiaulių rajonų). Pirmuoju atveju JRK nebus pajėgūs atlikti daugelio veiklos sričių vieni patys, teks pasitelkti ir pasinaudoti jau esama infrastruktūra (organizacijomis, institucijomis ir įstaigomis). Antruoju atveju JRK, pavyzdžiui, gali pats atlikti (arba neišvengiamai jau atlieka) pagrindinį vaidmenį konsultuojant jaunus žmones bei jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas jaunimo veiklos galimybių klausimais, o štai žiedinių savivaldybių JRK ypač daug dėmesio teks skirti įgyvendinant tarpžinybinio bendradarbiavimo veiklos sritį, nes nemažai jaunų žmonių mokosi, ugdomi vienoje savivaldybėje, o gyvena ir laisvalaikį leidžia kitoje (šiuo atveju išryškėja gretimų savivaldybių JRK, savivaldybių jaunimo reikalų tarybų bendradarbiavimas ir veiksmų derinimas).

Šios rekomendacijos skirtos tiek naujai pradėjusiems, tiek jau ilgą JRK darbo patirtį turintiems specialistams. Todėl tekste gausu nuorodų į galiojančius teisės aktus, elektroninius leidinius, internetinius puslapius ir pan., prieduose taip pat pateikti įsakymų, protokolų ir kitų reikalingų dokumentų pavyzdžių. Stengtasi įtraukti informaciją, kuri JRK reikalinga ir kaip veiklos pagrindas, ir kuri naudinga siekiant geresnio supratimo ar naujų žinių, kai jau įgyvendinama viena ar kita veiklos sritis. Daugiau su jaunimo politikos įgyvendinimo klausimais susijusios, aktualios ir nuolat atnaujinamos informacijos galima rasti Jaunimo reikalų departamento (toliau – JRD) internetiniame puslapyje tiesiogiai kreipiantis į JRD darbuotojus.

JAUNIMO REIKALŲ DEPARTAMENTO VEIKLOS SRITYS

DARBAS SU JAUNIMU	JAUNIMO SAVANORIŠKA VEIKLA	JAUNŲ ŽMONIŲ ĮGALINIMAS IR DALYVAVIMAS
<ul style="list-style-type: none"> ● AJC, AJE palaikymas ● JD kompetencijų kėlimas ● Mobiliojo darbo su jaunimu, darbo su jaunimu gatvėje palaikymas <ul style="list-style-type: none"> ● Jaunimo informavimas ir konsultavimas ● Darbo su jaunimo taryba ● Kitos darbo su jaunimu formos 	<ul style="list-style-type: none"> ● Jaunimo savanoriškos tarnybos modelio koordinavimas 	<ul style="list-style-type: none"> ● Darbas su SJOT ● Darbas su SJRT ● Darbas su NJO ● Darbas su jaunimo organizacijomis ● Darbas su LiJOT ir PLJS
PROJEKTAS “JUDAM”	TARPTAUTINIAI REIKALAI	TARPŽINYBINIS IR TARPSEKTORINIS BENDRADARBIAVIMAS
<ul style="list-style-type: none"> ● Paslaugos NEET jaunuoliams <ul style="list-style-type: none"> ● Darbas su JGI koordinatoriais 	<ul style="list-style-type: none"> ● LT-PL fondas ● LT-UA fondas ● Dvišaliai susitarimai ● Rytų partnerystė ● Programos „Globali Lietuva“ įgyvendinimas ● Kiti tarptautiniai įsipareigojimai 	<ul style="list-style-type: none"> ● Jaunimo tyrėjų tinklas ● Nacionalinė Jaunimo reikalų taryba <ul style="list-style-type: none"> ● Bendradarbiavimas su kitomis įstaigomis ● Profesinis orientavimas ● Emocinė pagalba, psichinė ir fizinė jaunimo sveikata <ul style="list-style-type: none"> ● Verslumo skatinimo programos ● Socialinės paslaugos ● Vaikų neformalus švietimas ● Kitos tarpsektorinės temos

JAUNIMO REIKALŲ KOORDINATORIŲ VEIKLOS SRITYS

Toliau pateikiamos ir aprašomos pagrindinės JRK veiklos sritys ir rekomendacijos dėl jų įgyvendinimo. Veiklos sritys išskirtos atsižvelgiant į skirtingas temas ar veiklos laukus. Kiekvienos veiklos srities aprašomosios dalies pabaigoje pateikiami pagrindiniai rekomenduojami įrankiai (patvirtinti įsakymai, nuorodos į metodinius leidinius ir aprašus, susiję priedai ir kt.), kurie, adaptavus juos savo situacijai, gali padėti vykdant vieną ar kitą užduotį. Taip pat pateikiama ir gerosios patirties pavyzdžių, kuriais galima remtis dirbant.

JAUNŲ ŽMONIŲ ĮGALINIMAS, DALYVAVIMAS IR ATSTOVAVIMAS

Jaunimo politika (toliau – JP) neatskiriama nuo siekio sudaryti sąlygas kiekvienam jaunam žmogui visapusiškai ugdytis ir realizuoti save, priiminėti sprendimus, taip pat pasirinkti jam priimtinausią dalyvavimo visuomenėje formą. Jaunų žmonių įgalinimas, dalyvavimas ir atstovavimas – neabejotinai viena pagrindinių JRK veiklos sričių, kurią įgyvendinant jaunas žmogus matomas kaip aktyvus dalyvis ir partneris.

JAUNIMO ORGANIZACIJOS, NEFORMALIOS JAUNIMO GRUPĖS

Aptariant šią veiklos sritį norisi akcentuoti esminį skirtumą nuo kitų: ji tiesiogiai susijusi su pačiais jaunais žmonėmis, tad įgyvendinant šią sritį tenka betarpiškai dirbti, konsultuoti(-is) su jaunimu, jaunimo organizacijomis, jaunimo neformaliomis grupėmis. Įgyvendinant šią sritį išryškėja poreikis svarbiai ir labai reikalingai JRK kompetencijai – tai platesnio konteksto išmanymas, suvokimas, kuriantis jaunimo politikos tikslų įgyvendinimo savivaldybėje pridėtinę vertę. Čia kalbama apie gebėjimą matyti visus potencialius veikėjus ir jų teikiamas paslaugas bei galimybes tinkamai jas išnaudoti, siekiant kokybiškos JP įgyvendinimo. Kad būtų dar aiškiau, paminėsiu vieną iš programų: DofE apdovanojimai (The Duke Edinburgh's International Award), pasaulyje gerai žinoma kaip jaunimo mokymosi iš patirties programa, ugdanti atsakingus piliečius ir suteikianti praktinių įgūdžių. Tai puiki programa, prisidedanti prie jaunų žmonių aktyvaus dalyvavimo ir įgalinimo konkrečioje savivaldybėje, tik svarbu apie tai žinoti ir pasinaudoti siekiant jaunų žmonių aktyvumo. Ši programa gali būti tiesiogiai siejama ir su dar viena JRK veiklos sritimi - jaunimo savanoriška veikla, nes viena iš DofE apdovanojimų veiklų, kurią jaunuolis gali įgyvendinti ir išbandyti save, yra savanorystė. Kitas pavyzdys – finansavimo konkursai, stažuočių programos, kuriomis gali pasinaudoti jaunas žmogus, neformali jaunimo grupė arba jaunimo organizacija.

Z. P.

Įgyvendinant šią veiklos sritį, JRK:

1. Įgalina jauną žmogų (toliau – JŽ) dalyvauti savivaldybės tarybos, jos komisijų ir / ar darbo grupių posėdžiuose, kuriuose sprendžiami aktualūs JP klausimai. Informuoja JŽ apie vykstančius posėdžius ir svarstomus klausimus, susijusius su JP. Pateikia JŽ dominančią informaciją jiems suprantama kalba. Supažindina su galimybėmis dalyvauti rengiant teisės aktus ir pateikti pastabas, pasiūlymus teisės aktų projektams. Šiuo etapu svarbu apie minėtas galimybes informuoti JŽ per įvairius renginius, savivaldybės jaunimo reikalų tarybos posėdžius, bendraujant

tiesiogiai, ir turėti JŽ tinklą / sąrašą ir juos informuoti, atsiradus poreikiui įtraukti jaunus žmones į JP procesus.

2. Analizuoja jaunimo organizacijų, atstovaujančių tam tikros dalies jaunų žmonių interesams (pvz., miesto / rajono moksleivių taryba), kompetenciją ir veiklą (intensyvumas, matomumas), atstovavimo kokybę, siekiant suplanuoti kompetencijų stiprinimo priemones arba įtraukti organizuotas struktūras į sprendimų priėmimą.

3. Inicijuoja ir organizuoja simuliacijas, mokymus ir kt. veiklas, sustiprinančias jaunimo atstovavimo gebėjimus, pagal poreikį vykdo apklausas tokių mokymų poreikio jaunimui išsiaiškinti.

4. Konsultuojasi su JŽ priimant sprendimus, susijusius su JP įgyvendinimu savivaldybėje (darbo grupių, jaunimo forumų organizavimas, rezoliucijų rengimo inicijavimas). JRK pagal poreikį inicijuoja darbo grupių susitikimus – konsultacijas su JŽ priimant sprendimus. Šiuo atveju svarbu pažymėti, kad JRK pats organizuoja tam tikras priemones siekiant įtraukti JŽ į sprendimų priėmimą ne per komisijų ar darbo grupių posėdžius.

Jaunimo įgalinimo ir dalyvavimo srityje ne mažiau svarbu ir tai, kad JRK:

1. Planuoja JP priemonių, skatinančių JŽ dalyvavimą, įgyvendinimą savivaldybėje – inicijuoja neformalių jaunimo grupių, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų finansavimo programų ir priemonių savivaldybės teritorijoje rengimą bei kontroliuoja finansavimo programų ir priemonių savivaldybės teritorijoje įgyvendinimą.

2. Sudaro sąlygas JŽ neformalių grupių iniciatyvoms finansuoti savivaldybėje. Išanalizuoja veikiančią praktiką Lietuvoje ar kitose užsienio šalyse, parengia finansavimo mechanizmo projektą ir teikia SJRT svarstymui dėl tokių iniciatyvų finansavimo savivaldybėje.

3. Tarpininkauja, konsultuoja ir suteikia pagalbą jaunimui, jaunimo organizacijoms, neformalioms jaunimo grupėms, įveikiant teisinės procedūras savivaldybėje (dėl projektų finansavimo, patalpų nuomos ir kt.)

Įrankiai, užtikrinantys JRK pagalbą įgyvendinant šią sritį

Teisės aktai

[Jaunimo politikos pagrindų įstatymas](#)

[Tipinis savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus \(vyriausiojo specialisto\) pareigybės aprašymas](#)

Kita

[Rekomendacijos savivaldybėms rengiant finansavimo konkurso nuostatus jaunimo veikloms finansuoti](#)

[Lietuvos jaunimo įgalinimas. Situacijos analizė](#)

[Jaunimo įgalinimo galimybės Lietuvoje](#)

[Tark savo žodį. Peržiūrėtos Europos chartijos dėl jaunimo dalyvavimo vietos ir regioniniame gyvenime vadovas](#)

GEROJI PATIRTIS

CreativityLAB arba verslumo ugdymas Tauragės r. savivaldybėje. Vienas pagrindinių projekto tikslų – naikinti mintį, kad Tauragėje nėra ką veikti. Tai yra lyderystės programa, orientuota į verslumo skatinimą ir perspektyvių bei aktyvių jaunuolių ugdymą. Bendradarbiaujant Tauragės m. gimnazijomis bei dirbant su verslo praktikų centru, buvo organizuojami trijų mėnesių trukmės intensyvūs kursai bei mokymasis nuotoliniu būdu: grupinės ir individualios veiklos ir užduotys, susitikimai su mentorais, dalyvavimai renginiuose, praktinės analizės užduotys. Programos metu dalyviai taip pat yra supažindinami su kitomis programomis kaip,

pavyzdžiui, „City Alumni“. Programą galima koreguoti, tačiau ji vis tiek yra orientuota į jaunimo verslumo bei asmeninių savybių ugdymą ilguoju laikotarpiu, todėl tai yra itin perspektyvus projektas, leidžiantis ateityje tikėtis puikių rezultatų

Naujienos apie programą: <https://www.vdu.lt/lt/creativity-lab-finalas-patobuleje-moksleiviai-ir-6-idejos-miestui/>

Nuoroda į pristatymo filmuką: https://www.youtube.com/watch?v=YT_Y2HaC8eM

SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS VEIKLOS KOORDINAVIMAS

Ši veiklos sritis ypač svarbi tuo, kad suponuoja puikų įrankį, įgalinantį jaunas žmones aktyviai dalyvauti, atstovauti savo ir bendraamžių interesams. Todėl skatinant SJRT veiklos efektyvumą siūloma šiai sričiai skirti užtektinai dėmesio. Nors kartais visa tai gali atrodyti beprasmiška ir apima nusivylimas: JRK pats sugalvoja klausimus posėdžiui, pats paruošia medžiagą ir galiausiai pats siūlo sprendimus, tačiau, žiūrėdami į SJRT kaip į įrankį, padedantį jaunų žmonių mokymui (-si) atstovauti savo interesams, aktyviai dalyvauti, būti sąmoningu piliečiu, matysime ir savo įprasmintą, reikšmingą veiklą.

Maža įžvalga iš patirties – JRK nėra SJRT narys. Kodėl? Tam yra paprasčiausias motyvas: reikia kuo daugiau sąjungininkų, remiančių JP savivaldybėje. JRK ir taip puikiai supranta ir palaiko jaunimą, jų situaciją, tad į SJRT geriau įtraukti dar vieną sąjungininką iš kitos viešosios politikos srities, kuris, būdamas SJRT, žinos situaciją ir turės panašų supratimą apie jaunas žmones. Taip pat dar vienas svarbus argumentas – atskirti sprendimų priėmimo ir įgyvendinimo procesus, nes dažnai JRK būna SJRT sprendimų vykdytojas, tad svarstant tuos pačius sprendimus, kuriuos reikės įgyvendinti, gali kilti interesų konfliktas.

Z. P.

JRK, įgyvendindamas šią sritį, administruoja savivaldybės jaunimo reikalų tarybos (toliau – SJRT) darbą ir esant poreikiui techniškai aptarnauja posėdžius. SJRT veiklos koordinavimo srityje galima išskirti tris etapus: SJRT formavimas, SJRT darbo organizavimas ir SJRT atskaitomybė, kurie reglamentuojami Jaunimo politikos pagrindų įstatymo¹ ir Savivaldybių jaunimo reikalų tarybos pavyzdinių nuostatų². Kiekvieną etapą aptarsime detaliau.

SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS FORMAVIMAS

Siekiant skaidriai ir demokratiškai suformuoti SJRT, savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius:

1. *Organizuoja SJRT narių atranką, vykdo SJRT formavimo procesus.* JRK užtikrina, jog SJRT nuostatuose ir (arba) atskirai patvirtintame dokumente būtų aiškiai aprašyta SJRT formavimo ir sudėties keitimo tvarka ir jos būtų laikomasi bei, esant poreikiui, rengia atskirą jaunimo atstovų rinkimų organizavimo ir delegavimo į SJRT tvarką. Siekiant užtikrinti jaunų

¹LR Jaunimo politikos pagrindų [įstatymas](#)

²LR socialinės apsaugos ir darbo ministro [įsakymas](#) „Dėl savivaldybių jaunimo reikalų tarybų pavyzdinių nuostatų patvirtinimo“. Įsakymo [pakeitimas](#).

žmonių interesų atstovavimą svarstant jauniems žmonėms aktualius klausimus, rekomenduojama, kad SJRT jaunimo atstovais būtų renkami jauni žmonės (14 – 29 m. amžiaus).

Jeigu savivaldybėje yra registruota ir veikia savivaldybės jaunimo organizacijų taryba (toliau – SJOT) - vadinamieji „Apskritieji stalai“ - JRK kreipiasi į SJOT raštu, kad deleguotų jaunimo atstovus į SJRT (delegavimo rašto pavyzdys pateiktas 1 priede). Jeigu jaunimo atstovus į SJRT deleguoja SJOT, ji turi atitikti Savivaldybių jaunimo organizacijų tarybų identifikavimo tvarkos aprašo nuostatas³. Jaunimo atstovai į SJRT turėtų būti išrenkami visuotinio SJOT narių susirinkimo metu.

Savivaldybėje nesant SJOT ar jai nedelegavus atstovų, JRK organizuoja visuotinį jaunimo organizacijų ir su jaunimu dirbančių organizacijų, mokinių ir (ar) studentų savivaldų atstovų, veikiančių savivaldybės teritorijoje, susirinkimą, per kurį išrenkami ir deleguojami jaunimo atstovai į SJRT. Organizuojant visuotinį susirinkimą rekomenduojama naudotis Jaunimo atstovų rinkimų organizavimo tvarkos aprašu (žr. 2 priede pateiktą pavyzdį), kurį siūloma, jog atskiru sprendimu patvirtintų savivaldybės taryba arba tai būtų integruota į SJRT nuostatus (kuriuos taip pat tvirtina savivaldybės taryba). SJRT nuostatuose gali būti įtraukta teisė tvirtinti su SJRT jaunimo atstovų rinkimų organizavimu susijusias procedūras – tokiu atveju SJRT galėtų pati pasitvirtinti detalesnę jaunimo atstovų rinkimų organizavimo tvarką ar pan. aprašą.

Sudarant SJRT svarbu, kad būtų laikomasi pariteto principo ir mažiausiai pusę SJRT narių sudarytų jaunimo atstovai. Kaip jau minėta, jaunimo atstovai gali būti deleguojami dviem būdais: arba visuotinio jaunimo atstovų susirinkimo metu, arba SJOT visuotiniame narių susirinkime. Gali pasitaikyti atveju, kad „jaunimo dalyje“ dirba, pavyzdžiui, atvirojo jaunimo centro atstovas - tokią praktiką siūloma taikyti tik jei atstovas buvo išrinktas vienu iš anksčiau minėtų būdų.

Į JRK gali būti kreipiamasi ir dėl kitų SJRT narių delegavimo (savivaldybės institucijų ar administracijos). Svarbu, jog savivaldybės atstovams būtų aktualūs jaunimo politikos įgyvendinimo klausimai (t. y. jie būtų iš skirtingų savivaldybės tarybos komitetų ir (arba) administracijos skyrių, kurie tiesiogiai susiję su jaunimo politikos įgyvendinimu savivaldybėje), taip pat, siekiant užtikrinti sprendimų priėmimą sprendžiant jauniems žmonėms aktualius klausimus, rekomenduojama, kad į SJRT sudėtį kaip savivaldybės atstovai būtų įtraukti savivaldybės tarybos nariai, kurie sudarytų ne mažiau kaip trečdalį visų SJRT narių skaičiaus.

2. Atsižvelgdamas į savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintus konkrečios SJRT nuostatus ir / ar SJRT darbo reglamentą, *JRK esant poreikiui inicijuoja SJRT sudėties keitimo procedūras*. Remiantis pavyzdiniais SJRT nuostatais, SJRT sudėtis keičiama, kai nutrūksta nario įgaliojimai: narys atsistatydina savo noru anksčiau, negu pasibaigia tarybos kadencija; nutrūksta jo darbo (tarnybos) santykiai atstovaujamoje savivaldybės institucijoje ar administracijoje, jis pašalinamas vadovaujantis SJRT numatytais procedūromis dėl neaktyvių narių pašalinimo (dėl posėdžių nelankymo ir kt.). Kuomet JRK informuojamas arba sulaukia patvirtinimo raštu apie nutrūkusius nario įgaliojimus, jis inicijuoja SJRT sudėties keitimą. Tokiu atveju, kalbant apie jaunimo atstovus, savivaldybės jaunimo organizacijų taryba, delegavusi savo narį, jį atšaukia nurodydama motyvus ir deleguoja kitą savo narį, kuris SJOT organizuotame paskutiniame visuotiniame susirinkime balsuojant dėl jaunimo atstovų delegavimo surinko daugiausia balsų, bet

³Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2019 m. kovo 15 d. įsakymas Nr. 2V-57 (1.4) „[Dėl Savivaldybių jaunimo organizacijų tarybų identifikavimo tvarkos aprašo patvirtinimo](#)“

į SJRT nepateko. Jaunimo atstovai, išrinkti JRK viešai organizuotame visuotiniame jaunimo atstovų susirinkime, nutrūkus jų įgaliojimams keičiami kitu, daugiausia balsų surinkusiu, bet į SJRT nepatekusiu kandidatu.

Kad būtų aiškiau, pateikiamas pavyzdys. Per visuotinį jaunimo atstovų susirinkimą į SJRT buvo išrinktas Vardenis Pavardenis, kuris yra JO „Jaunimo spalvos“ narys. Vardenis Pavardenis baigė mokyklą ir išvyko studijuoti į užsienį, nutraukė veiklą SJRT, tačiau nepateikė atsistatydinimo rašto. Atsižvelgiant į SJRT nuostatuose numatytas procedūras dėl narių pašalinimo, nario įgaliojimai SJRT nutrūksta dėl posėdžių nelankymo, nedalyvavimo SJRT veikloje, taip pat JO „Jaunimo spalvos“ pirmininkui raštu (el. paštu arba oficialiu raštu) informavus JRK apie nutrūkusius nario santykius su jaunimo organizacija ir išvykimą iš Lietuvos ar kt. Vietoj išvykusio nario deleguojamas kitas per visuotinį jaunimo atstovų susirinkimą daugiausia balsų surinkęs kandidatas, jeigu tokių buvo ir jis sutinka būti deleguotas. JRK, turėdamas visą šią informaciją, rengia savivaldybės tarybos sprendimo projektą ir keičia SJRT sudėtį. Jeigu kandidatų, surinkusių atitinkamų balsų skaičių, bet nepatekusių į SJRT, daugiau nebuvo, siūloma organizuoti naują visuotinį jaunimo atstovų susirinkimą. Visi šie žingsniai turi būti numatyti SJRT nuostatuose arba atskirai patvirtintame jaunimo atstovų rinkimų ir delegavimo į SJRT (ar pan. pavadinimas) apraše.

3. Kaip jau buvo minėta ir kaip nurodyta SJRT pavyzdiniuose nuostatuose, *JRK neturėtų būti SJRT narys* – JRK dažnai vykdo SJRT pavedimus (kontroliuoja SJRT sprendimus administracijoje, organizuoja konkursus, susitikimus ir vykdo kitus SJRT pavedimus), tad JRK esant SJRT nariu, kyla interesų konfliktas (nes reikia priimti sprendimus, susijusius su savimi). Svarbu atskirti sprendimų priėmimą ir vykdymą. JRK, būdamas SJRT narys, taip pat gali atsidurti sudėtingoje, nepatogioje situacijoje, kai per posėdį priimant sprendimus jaunimo ir savivaldybės atstovų nuomonės išsiskiria ir balsuojama dėl tolesnių veiksmų (norėusi ir palaikyti jaunimo atstovus, užtikrinti jų interesų atstovavimą, ir atsižvelgti į savivaldybės poziciją bei tolesnį bendradarbiavimą tiek su administracijos, tiek ir su jaunimo atstovais). JRK gali būti paskirtas SJRT sekretoriumi.

Demokratiškai suformavus SJRT ir užtikrinus jaunų žmonių įtraukimą ir interesų atstovavimą formuojant bei įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje, kitas etapas, kuriam turi būti skiriamas didelis dėmesys, tai nuoseklus SJRT veiklos organizavimas.

SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

Dažniausiai sutinkama ir minima problema SJRT veikloje – neaktyvus narių dalyvavimas posėdžiuose. Kas tam turi įtakos? Tikėtina, kad veiklos nekonkretumas, abejojimas priimtais sprendimais, jų rezultatais ir prasme, nesusiformavusi tradicija reguliariai rinktis į posėdžius ir svarstyti klausimus, nepasiruošimas posėdžiams (iš anksto su posėdžio medžiaga susipažinti tenka, ko gero, ne taip ir dažnai), esminis ir dažniausiai vienintelis klausimas SJRT darbotvarkėje – projektų finansavimas. Žvelgiant iš jaunimo pusės, visos minėtos priežastys nulemia ir menkina SJRT narių motyvaciją dalyvauti posėdyje. Jeigu nežinai situacijos svarstomu klausimu, o gal ir nelabai supranti, tada jautiesi nedrąsiai ir nuomonės išsakyti negali. Žinoma, kartais tam „pasitarnauja“ „vyresnieji“ SJRT nariai, kurie nepalieka erdvės ir laiko kalbėti jaunimo atstovams, o jei ir suteikiama tokia galimybė, tai labiau primena manipuliaciją jaunuolių

nuomone, siekiant jau iš anksto numatytų tikslų. Būsime teisūs sakydami, kad taip tikrai yra ne visur ir dėl to labai džiugu.

Z. P.

Siekiant SJRT narių aktyvaus įsitraukimo ir kokybiškesnių, efektyvesnių, produktyvesnių posėdžių ir jų metu priimamų sprendimų, jaunimo reikalų koordinatorius:

1. užtikrina, jog nauji SJRT nariai būtų supažindinti su pagrindiniais SJRT tikslais, funkcijomis ir teisėmis, SJRT darbo organizavimu, SJRT rekomendacijų ir pasiūlymų teikimo tvarka bei aktualiais jaunimo politikos įgyvendinimą nacionaliniu ir savivaldybės lygmeniu reglamentuojančiais teisės aktais.

2. Užtikrina SJRT posėdžių reguliarumą: klausimų, medžiagos teikimą SJRT darbotvarkei ir derinimą su SJRT pirmininku. JRK planuoja posėdžius, derina datas ir darbotvarkę su SJRT pirmininku. Ne vėliau kaip prieš, pavyzdžiui, 5 darbo dienas suderintą posėdžio datą, darbotvarkę ir posėdžio medžiagą išsiunčia visiems SJRT nariams.

3. Užtikrina SJRT veiklos (posėdžių protokolai, darbotvarkės) viešinimą savivaldybės interneto svetainėje, Jaunimui ar Jaunimo politikos įgyvendinimui savivaldybėje skirtoje skiltyje. Ne vėliau kaip prieš, pavyzdžiui, 5 darbo dienas iki SJRT posėdžio darbotvarkė paskelbiama interneto svetainėje, pateikiama informacija apie pageidaujančių posėdyje dalyvauti asmenų išankstinę registraciją. Per 5 darbo dienas po posėdžio savivaldybės interneto svetainėje skelbiami suderinti ir pasirašyti SJRT posėdžių protokolai.

4. Padeda rengiant SJRT metinio veiklos plano projektą / darbotvarkę, parentą klausimais, kurie būtų svarstomi tuos metus. Siūloma į SJRT veiklos planą / darbotvarkę įtraukti savivaldybės trimečio strateginio veiklos plano įvairių sričių programų svarstymą (pavyzdžiui, švietimo, kultūros, sveikatos ar pan.). Parengtas SJRT metinio veiklos plano / darbotvarkės projektas pateikiamas SJRT nariams, kurie per numatytą laiką teikia pasiūlymus, pastabas. Atsižvelgiant į gautus SJRT pasiūlymus, pastabas, plano projektas koreguojamas ir teikiamas SJRT tvirtinimui. Rezultatas – efektyvus SJRT darbo planavimas, užduočių pasiskirstymas ir įsipareigojimas jas vykdyti.

5. Siekdamas SJRT įgalinti dalyvauti JP procesuose, JRK užtikrina visų klausimų, susijusių su JP, svarstymą SJRT. JRK yra atsakingas už JP priemonių įgyvendinimo savivaldybėje inicijavimą ir koordinavimą, todėl visi planuojami veiksmai (rengiami teisės aktai), kurie susieti su JP įgyvendinimu savivaldybėje, derinami ir svarstomi SJRT (skiriamas finansavimas jaunimo politikai savivaldybėje, darbo su jaunimu formų įvairovė ir pan.). Priimti SJRT sprendimai, siūlymai ir rekomendacijos pateikiami savivaldybės tarybai, savivaldybės administracijai (administracijos direktoriui), įstaigoms, organizacijoms.

6. Vykdo savivaldybės tarybos ir administracijos teisės aktų, susijusių su JP įgyvendinimu savivaldybėje, stebėseną. JRK analizuoja teisės aktų projektus ir kitus dokumentus, kurie susiję su JP ir, esant poreikiui, įtraukia į SJRT darbotvarkę. Tokiu būdu užtikrinamas su JP susijusių klausimų savalaikis svarstymas, efektyviau vykdomi priimti sprendimai.

7. Jeigu tam tikrų JP klausimų nepavyksta išspręsti įgyvendinimo lygmenyje (pvz. savivaldybės administracijoje), siūloma probleminį klausimą spręsti kitomis (pvz., politinėmis) priemonėmis – pirmoji instancija šiuo atveju ir būtų SJRT. Siekiant užtikrinti svarstomo klausimo argumentuotą pateikimą, stiprinti tarpžinybinį bendradarbiavimą ir pan., organizuojami išplėstiniai, išvažiuojamieji SJRT posėdžiai.

8. JRK inicijuoja ir organizuoja išplėstinius SJRT posėdžius kviečiant dalyvauti suinteresuotus asmenis. JRK, planuodamas išplėstinį SJRT posėdį ir atsižvelgdamas į svarstomų klausimų aktualumą, sudėtingumą, problemišumą, kviečia dalyvauti posėdyje suinteresuotas šalis ir išsakyti savo poziciją svarstomu klausimu. Pvz., dėl mobiliojo darbo vykdymo X seniūnijoje, nes X seniūnijoje dirbant mobilųjį darbą su jaunimu patiriama daug problemų – nesilaikoma susitarimų tarp vietos bendruomenės pirmininko ir jaunimo darbuotojų, patalpos, kuriose turi būti vykdomas darbas su jaunimu, nuolatos užimtos kitomis veiklomis ir jaunimo darbuotojai nėra iš anksto informuojami. Išplėstiniame posėdyje kviečiami dalyvauti bendruomenės atstovai, pirmininkas, seniūnas.

9. Inicijuoja ir organizuoja išvažiuojamuosius SJRT posėdžius. JRK, vadovaudamasis principu, jog su JP susiję klausimai svarstomi ten, kur gali būti priimti konkretūs sprendimai, organizuoja SJRT išvažiuojamąjį posėdį tam tikrai problemai, klausimui spręsti (pvz., konfliktinė situacija: bendruomenė nesutinka leisti mobiliojo darbo su jaunimu darbuotojams naudotis patalpomis ir įranga).

10. Užtikrina, jog SJRT priimti sprendimai, siūlymai ir rekomendacijos būtų pateikiami savivaldybės tarybai, savivaldybės administracijai (administracijos direktoriui), atitinkamoms įstaigoms ir organizacijoms;

11. Inicijuoja ir organizuoja SJRT narių kompetencijų kėlimą. JRK domisi įvairiomis galimybėmis ir teikia pasiūlymus, informaciją SJRT nariams apie kompetencijų kėlimo galimybes. Siekiama, kad SJRT sudarytų kompetentingi ir motyvuoti nariai, būtų priimami kokybiški sprendimai.

SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS ATSKAITOMYBĖ

Ši dalis – neatsiejama nuo anksčiau aprašytų etapų su ypač svarbiu JRK vaidmeniu: pagalba SJRT reflektuojant grįžtamąjį ryšį, įsivertinant, kaip sekėsi. Puiki proga kalbėti viešai apie jaunimo politikos situaciją savivaldybėje: pristatyti plusus ir, žinoma, nebijoti įvardyti, kas nesisekė.

Z. P.

Vieni esminių SJRT atskaitomybės rezultatų – tai ir kokybiškesnė SJRT veikla, ir su jaunimo politika susijusių klausimų aktualizavimas siekiant palankių savivaldybės sprendimų, didesnis jaunimo politikos ir SJRT žinomumas, priimamų sprendimų svarba ir kt.. Siekdamas šių rezultatų, JRK:

1. Padeda parengti SJRT metinę veiklos ataskaitą (kuri numatyta savivaldybių jaunimo reikalų tarybų pavyzdiniuose nuostatuose). JRK padeda rengiant metinės SJRT veiklos ataskaitos projektą, kuris pateikiamas SJRT. Suderinus su SJRT metinę ataskaitą, ji pagal poreikį pristatoma komitetams ir teikiama savivaldybės tarybai.

2. Inicijuoja SJRT veiklos įsivertinimą. JRK, suderinęs su SJRT pirmininku, organizuoja SJRT metų veiklos įsivertinimą pagal SJRT metų veiklos plane numatytus veiksmus ir Departamento SJRT veiklos organizavimo ir vertinimo rekomendacijas. Įvertinami pasiekti ar nepasiekti rezultatai, įvardijamos tą nulėmusios priežastys, aptariamas kiekvieno SJRT nario įsitraukimas bei dalyvavimas SJRT veikloje ir pan. Per šį įsivertinimą numatomi tolesni veiklos tobulinimo veiksmai metiniame SJRT veiklos plane.

Norime atkreipti dėmesį, kad toliau šiose rekomendacijose aprašomos JRK veiklos sritys neatsiejamos nuo SJRT veiklos ir SJRT darbotvarkės klausimų.

Įrankiai, užtikrinantys JRK pagalbą įgyvendinant šią sritį

Teisės aktai

[Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos pavyzdiniai nuostatai. Nuostatų pakeitimas.](#)
[Savivaldybių jaunimo reikalų tarybų veiklos organizavimo ir vertinimo rekomendacijos](#)
[Savivaldybių jaunimo organizacijų tarybų identifikavimo tvarkos aprašas](#)

Priedai⁴

Savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos atstovų delegavimo rašto į SJRT pavyzdinė forma (1 priedas)
Jaunimo atstovų rinkimų organizavimo tvarkos pavyzdinis aprašas (2 priedas)
SJRT nuostatų pavyzdinė forma (3 priedas)
SJRT veiklos (darbo) reglamento pavyzdinė forma (4 priedas)
SJRT metinio veiklos plano pavyzdinė forma (5 priedas)
SJRT posėdžio protokolo pavyzdinė forma (6 priedas)

Kiti pavyzdžiai

[Nacionalinės jaunimo reikalų tarybos veiklos gairės 2017-2020 m.](#)

GEROJI PATIRTIS

SJRT veiklos ataskaitos rengimas (kiekvienais metais) ir teikimas savivaldybės tarybai. Tai galimybė viešai pristatyti JP situaciją ir įvardyti problemas, spręstinas savivaldybėje, taip pat suteikianti didesnę dėmesį jaunimo politikai ir politinį svorį. Ataskaitoje galima apibendrinti įvykusius SJRT posėdžius, svarstytus klausimus, jų rezultatus. Apžvelgti JP įgyvendinimą savivaldybėje (finansavimas ir poreikių analizė, aktualiausias problemos, jaunimo dalyvavimas ir pan.). Taip pat svarbu nebijoti įvardyti, ko nepavyko per metus įgyvendinti ir kokios priežastys to neleido padaryti. Ataskaitas viešinti savivaldybės interneto svetainėje ar spaudoje.

Z. P.

Kiti pavyzdžiai:

Panevėžio jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“ paprastai deleguodavo atstovus į SJRT, tačiau, 2016 m., kuomet neturėjo pakankamai jaunų žmonių iš savo rato, kuriuos galėtų deleguoti, jie organizavo viešus rinkimus į SJRT, kuriose galėjo dalyvauti visi norintys ir manantys, kad gali atstovauti jaunimui Panevėžio mieste. Tam buvo pasitelktas informacijos viešinimas tiek per socialinius tinklus, tiek per regioninę spaudą. Paaiškėjo, jog jaunimo atstovų išrinkimo į SJRT procesas yra tikrai reikšmingas tolimesniam darbui, nes atsiranda atsakomybės jausmas bei atskaitingumo faktorius. Naujai sudaryta SJRT turėjo idėjų ir dėl pagrindinės darbo formos – posėdžių, būtent dėl vietos keitimo: nuo organizacijų, iki paprastų vietų, kuriose renkasi jaunimas, taip siekiant daugiau susipažinti tarpusavyje. SJRT į metinę darbotvarkę įtraukė įvairius jaunimui aktualius klausimus, pavyzdžiui: jaunimo darbas / praktika vasarą, miesto jaunimo identiteto kūrimas, jaunimo organizacijų steigimosi mokesčių padengimas, jaunimo iniciatyvų skatinimas, visuomenės informavimas SJRT ir jaunimo klausimais, karjeros ugdymas mokyklose ir kt. SJRT jaunimo atstovus ir toliau deleguoja Panevėžio jaunimo organizacijų sąjungos „Apskritasis stalas“ asamblėja – visuotinis susirinkimas.

Klaipėdos raj. savivaldybės jaunimo reikalų taryba 2019 m. pateikė daug pasiūlymų savivaldybės tarybai, administracijai, dalis pateiktų pasiūlymų buvo ir įgyvendinti, pavyzdžiui, organizuota ir

⁴Pateikti rekomendacinio pobūdžio pavyzdžiai turiniui (nebūtinai parengti pagal visas raštvedybos taisykles)

finansuota Jaunimo vasaros akademija "Kartu mes galim daug", Gargždų atvirojo jaunimo centro patalpos nuomos kaip bendrabutis, kuriame apgyvendinami tarptautiniai savanoriai, jaunimo darbuotojams, vykdančiams mobilųjį darbą su jaunimu, leista naudotis panaudos pagrindais savivaldybės administracijos tarnybiniu automobiliu.

Alytaus m. savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nariai įtraukti į veiklą ir aktyviai teikia patariamąjį pobūdžio siūlymus miesto savivaldybės tarybai, administracijai, kitoms institucijoms. Pavyzdžiui, 2018 m. savivaldybės administracijos direktoriui ir merui buvo teikti pasiūlymai dėl jaunimo parko atnaujinimo, administracijos direktoriui - „Dėl Alytaus miesto savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pavaldumo administracijos direktoriui“, Informacinių ir ryšių technologijų skyriui – rekomendacija dėl Wi-fi ryšio kokybės gerinimo ir teritorijos išplėtimo Jaunimo parke, taip pat atsižvelgus į SJRT siūlymą parengtas ir patvirtintas administracijos direktoriaus įsakymas „Dėl Alytaus miesto savivaldybės 14-29 metų jaunimo mokymų, transporto išlaidų kompensavimo (apmokėjimo) tvarkos aprašo tvirtinimo“ ir kt.

DARBAS SU JAUNIMU

Šiuo metu darbas su jaunimu yra viena iš novatoriškiausių ir greičiausiai kintančių veiklos sričių. Pirmiausia bandysime paprastai išaiškinti darbo su jaunimu esmę ir pagrindines sudedamąsias dalis.

Visi sutinkame, kad darbas su jaunimu yra ugdomoji veikla, orientuota į jaunų žmonių laisvalaikį, nukreipta į jų poreikius, palydima su jaunimu tiesiogiai dirbančių asmenų⁵, turinčių reikiamas kompetencijas ir / arba atitinkamą išsilavinimą⁶. Mano giliu įsitikinimu, be šios sudedamosios dalies, jaunimo darbuotojo palydėjimo, darbas su jaunimu yra neįmanomas. Tokia veikla, kai jaunimas pats, be jaunimo darbuotojo, vykdo iniciatyvas, tai tikrai nėra darbas su jaunimu, o tiesiog jaunimo veikla. Kita labai svarbi sudedamoji darbo su jaunimu dalis – veikla, pagrįsta neformaliojo ugdymo procesais ir savanorišku dalyvavimu. Man labai įsiminė ir norisi paminėti Pirmojo darbo su jaunimu konvento deklaracijoje (Belgija, 2010) atrastą teiginį, kad darbas su jaunimu atlieka du esminius dalykus: sukuria erdvę bendravimui, dialogui ir veiklai bei suteikia paramą, galimybių ir patirčių jaunuoliams kelyje nuo vaiko iki suaugusiojo. Turėdami tokią darbo su jaunimu įsivaizdavimą, galime pereiti prie JRK vaidmens.

Aptariant šios veiklos srities įgyvendinimą, išryškėja ypač svarbios JRK kompetencijos: kiekvienos darbo su jaunimu formos supratimas ir išmanymas atskirai, jų poreikis savivaldybėje. Tai nereiškia, kad reikalaujama būti su jaunimu dirbančiu asmeniu, bet išmanyti formų specifiką ir turėti apie tai supratimą BŪTINA. Priešingu atveju įtikinti politikus, jei pats nelabai išmanai vieną ar kitą sritį, turėtų būti keblu ir sudėtinga. Tad JRD ir kitų įstaigų ar organizacijų organizuojami kompetencijų kėlimo seminarai yra ypač svarbūs ir reikšmingi. Siūlytina į kompetencijos kėlimą žvelgti kaip į nuolatinį, būtiną ir nepertraukiamą procesą, leidžiantį išmanyti savo darbo sritį ir specifiką, o kartais net peržvelgti ir pakoreguoti vieną ar kitą savo supratimą.

Skirtingas darbo su jaunimu formas ir JRK vaidmenį aptarsime ir bendrai, ir atskirai, nes kai kur informacija neišvengiamai kartosis. Taip pat norisi akcentuoti, kad darbo su jaunimu veiklos

⁵Šiose rekomendacijose savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius nėra priskiriamas tiesiogiai su jaunimu dirbantiems asmenims, t.y. jaunimo darbuotojams

⁶Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013 m. gegužės 14 d. įsakymas Nr. A1-208 „[Dėl jaunimo darbuotojų veiklos aprašo patvirtinimo](#)“

sritis yra neatsiejama nuo kitų toliau minimų, tokių kaip žiniomis ir faktais grįstos JP ar JP priemonių planavimo sričių. Tik žinodamas situaciją ir poreikį, suplanuosi JP priemones, t.y., įvairias darbo su jaunimu formas pagal jaunų žmonių poreikius, galimybes ir kt.

Z. P.

Darbas su jaunimu – tai veikla, skirta sudaryti sąlygas jaunam žmogui įsitraukti į asmeninę, profesinę ir visuomeninę veiklą, jo kompetencijoms plėtoti ir ugdyti. Darbas su jaunimu gali vykti įvairių sričių įstaigose ir organizacijose (nors darbas su jaunimu nėra tapatus jaunimo veikloms, bet gali būti vykdomas ir JO). Darbo su jaunimu temos apibrėžiamos pagal JŽ poreikius, todėl dirbant su jaunimu remiamasi neformaliojo ugdymo principais (nors ir ne visoms darbo su jaunimu formoms ir ne visoms tikslinėms grupėms neformalusis ugdymas yra tinkamas ir / ar reikalingas).

Neformalusis jaunimo ugdymas – labai svarbus darbo su jaunimu elementas, apibūdinamas kaip veikla, kuria plėtojamos JŽ asmeninės, socialinės ir edukacinės kompetencijos ir kuri vykdoma ne pagal formaliojo švietimo programas. Pavyzdžiui, AJC turėtų taikyti įvairius jaunimo poreikius atitinkančius darbo su jaunimu metodus, įgyvendinamus neformaliojo ugdymo principais: tai mokymai per patirtį, užsiėmimai grupėmis, diskusijos, kūrybinės laboratorijos, seminarai, individualios konsultacijos, mokymasis iš bendraamžių ir kt.

Svarbu turėti omeny ir tai, kad darbas su jaunimu yra integrali JP sritis, bet gali būti įgyvendinamas ir kitose viešosios politikos srityse. Siekiant apibrėžti darbo su jaunimu plėtros kryptis, tikslą, principus, vykdymo formas ir metodus, tikslinę grupę, vykdytojus, finansavimo šaltinius ir kt. buvo patvirtintos [Darbo su jaunimu gairės](#).

Išskiriamos šios darbo su jaunimu formos:

- Atvirasis darbas su jaunimu;
- Mobilusis darbas su jaunimu;
- Darbas su jaunimu gatvėje;
- Jaunimo informavimas ir konsultavimas⁷;
- Jaunimo praktinių įgūdžių ugdymas.

Siekiant užtikrinti darbo su jaunimu formų įgyvendinimo savivaldybėje kokybę bei nuoseklumą ir tolygią jų plėtrą, JRK atlieka keletą pagrindinių veiklų:

1. Sudaro palankias sąlygas įvairioms darbo su jaunimu formoms įgyvendinti ir plėtoti savivaldybėje – vadovaudamasis patvirtintais darbo su jaunimu formų aprašais ir / ar rekomendacijomis, išanalizavęs esamą situaciją bei įvertinęs realų poreikį, JRK teikia pasiūlymus dėl įvairių darbo su jaunimu formų įgyvendinimo savivaldybėje įtraukimo į savivaldybės strateginius JP planavimo dokumentus. Rezultatas – užtikrinamas nuoseklus darbo su jaunimu formų finansavimas ir tęstinumas.

2. Teikia pasiūlymus ir išvadas savivaldybės administracijos direktoriui dėl darbo su jaunimu formų finansavimo ir efektyvesnių finansavimo būdų pasirinkimo. Galimi paslaugų pirkimo būdai: viešasis pirkimas, programų atrankos konkursai. Jeigu savivaldybė nusprendžia paslaugas įsigyti organizuodama viešąjį pirkimą, JRK rengia reikalingą pirkimo dokumentaciją

⁷ JIK kaip darbo su jaunimu forma nėra išskiriama Jaunimo politikos pagrindų įstatyme

(techninę specifikaciją, paslaugų įsigijimo sutarties projektą ir t. t.). Racionalu ir kokybiška būtų viešojo pirkimo pasiūlymų vertinimo kriterijumi numatyti ekonominį naudingumą.

Svarbu turėti omenyje, jog yra patvirtintas atnaujintas [Socialinių paslaugų katalogas](#). Socialiniame kataloge patvirtinus darbo su jaunimu paslaugas (išskirtas atvirasis, mobilusis ir darbas su jaunimu gatvėje), galima siūlyti įtraukti šias paslaugas į savivaldybės socialinių paslaugų planą⁸.

3. Savivaldybei nusprendus vykdyti programų atrankos konkursą, rengia ir administruoja atvirųjų jaunimo centrų, atvirųjų jaunimo erdvių, mobiliojo darbo su jaunimu ar kitų darbo su jaunimu formų finansavimo programas. Skelbia ir organizuoja šių programų atrankas: ruošia finansavimo programų tvarkos aprašus / konkurso nuostatus, kuriuose yra reglamentuoti reikalavimai programų turiniui, pareiškėjams, vykdytojams ir dalyviams vertinimo, finansavimo, vykdymo tvarka ir kontrolė. Organizuoja ir užtikrina aiškų, skaidrų programų vertinimą.

4. Siekdamas užtikrinti kokybišką darbą su jaunimu ir atsižvelgdamas į patvirtintus ir aktualius įvairių darbo su jaunimu formų veiklos kokybės užtikrinimo aprašus, rekomendacijas ir pan., dalyvauja planuojant atvirųjų jaunimo centrų, atvirųjų jaunimo erdvių, mobiliojo darbo su jaunimu, darbo su jaunimu gatvėje ar jaunimo informavimo ir konsultavimo centrų veiklos planavimo ir rezultatų įsivertinimo procesus (pavyzdžiui, derina savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamo arba iš dalies finansuojamo atvirojo jaunimo centro metinį veiklos planą, metų gale dalyvauja įvertinant veiklos rezultatus, stebi atvirojo jaunimo centro veiklos procesą).

5. Analizuoja įstaigų, organizacijų, vykdančių darbą su jaunimu ir finansuojamų arba iš dalies finansuojamų savivaldybės biudžeto lėšomis, veiklos planus ir pasiektus kiekybinius, kokybinius rodiklius. JRK susipažįsta su esama situacija, vertina pokyčius, pasiektus rezultatus ir atsižvelgdamas į tai formuoja ir teikia racionalius pasiūlymus dėl veiklos užtikrinimo ir gerinimo tiek patiems atvirojo, mobiliojo, kitų darbo su jaunimu formų vykdytojams, tiek pagal poreikį ir SJRT.

6. Kokybiškesnį darbą su jaunimu inspiruoja efektyvus bendradarbiavimas tarp JRK ir darbo su jaunimu paslaugų teikėjų, kurį gali užtikrinti nuolatiniai susitikimai su atvirųjų jaunimo centrų, atvirųjų jaunimo erdvių, mobiliojo darbo su jaunimu ar kitais jaunimo darbuotojais (toliau – JD) analizuojant veiklą. JRK inicijuoja ir organizuoja reguliarius (pvz., kiekvieno ketvirčio pirmą mėnesį) susitikimus, skirtus situacijai aptarti ir įvertinti. Šiuos susitikimus dokumentuoja ir susitikimo santrauką / protokolą pateikia visiems dalyviams.

Toliau pristatomos darbo su jaunimu formos, jų pagrindiniai bruožai ir įgyvendinimas.

JAUNIMO PRAKTINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMAS

Jaunimo praktinių įgūdžių ugdymas apibrėžiamas kaip darbas su jaunimu praktikos atlikimo vietoje siekiant lavinti jauno žmogaus profesines ir socialines kompetencijas, suteikiant žinių ir gebėjimų, padedančių įsitraukti į darbo rinką. Atskirai ši forma kol kas neaprašoma, kadangi dar rengiami susiję teisės aktai.

⁸Daugiau apie socialines paslaugas galite paskaityti adresu: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.270342>

Apie socialinių paslaugų plano sudarymą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.286889/asr>

Tai viena iš ilgiausiai veikiančių darbo su jaunimu formų Lietuvoje, turinti jau bene 10-ies metų gyvavimo tradicijas. Svarbu paminėti, kad visi kuriami dokumentai, susiję su atviruoju darbu, yra individualūs ir atspindi tik Jūsų savivaldybės situaciją.

Z. P.

Atvirasis darbas su jaunimu – tai tokia darbo su jaunimu forma, kuria siekiama visiems jauniems žmonėms, nepriklausomai nuo jų socialinės padėties, suteikti galimybių saugiai leisti laisvalaikį, užsiimti juos dominančia veikla, o esant poreikiui – spręsti kasdienybėje kylančius iššūkius ir klausimus padedant kompetentingiems jaunimo darbuotojams.

Atvirasis jaunimo centras (toliau – AJC) – tai atskiras juridinis asmuo ar jo padalinys (veikiantis pagal skyriaus nuostatus), kuris yra apibrėžtas kaip AJC steigimo ar veiklos dokumentuose, taip pat aiškiai nurodant, kad įstaiga ar jos padalinys vykdo atvirąjį darbą su jaunimu. Tokios įstaigos savininko ar dalininko teisės ir pareigos įgyvendina savivaldybės įstaigos, nevyriausybines organizacijas, vietas ar religines bendruomenes. AJC teikia socialines, psichologines ir pedagogines paslaugas, dirba individualiai su jaunuoliais, neretai – ir su jų šeimos nariais. AJC dirba bent 2 jaunimo darbuotojai, dirbantys ne mažiau kaip po 0,5 etato, skirto atvirajam darbui su jaunimu vykdyti, iš kurių bent vienas turi būti įgijęs socialinio darbuotojo, socialinio pedagogo, pedagogo, edukologo arba psichologo išsilavinimą.

Atviroji jaunimo erdvė (toliau – AJE) – patalpa, skirta ir pritaikyta atvirajam darbui su jaunimu, galinti būti įstaigoje (kultūros, švietimo, sporto ar socialinėje), nekeičiant įstaigos juridinio statuso, ir pritaikoma atvirajam darbui su jaunimu panaudojant jau esamą priemonių ir metodinę bazę.

Svarbu, kad įstaigos steigimo dokumentuose būtų minimas darbas su jaunimu, o darbuotojas, dirbantis su jaunimu ne mažiau kaip 0,5 etato, skirto atvirajam darbui su jaunimu vykdyti, turėtų nors minimalių tam reikalingų kompetencijų (turėjęs papildomus mokymus, universitete išklauses tam tikrą modulį, ar pan.).

Svarbu pažymėti, kad jeigu AJC arba AJE pavadinime yra žodis „atvirasis“, pvz. Atvirasis jaunimo centras, tai automatiškai nereiškia, kad centras vykdo atvirąjį darbą su jaunimu. Tam, kad būtų išsiaiškinta, ar AJC arba AJE vykdo atvirąjį darbą su jaunimu, siūlome naudotis JRD sukurtu įrankiu: Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių identifikavimo ir veiklos kokybės priežiūros tvarkos aprašu⁹:

JRK vaidmuo, kalbant apie AJC ir AJE veiklą, išsiskiria tuo, kad:

1. JRK, vadovaudamasis Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių identifikavimo ir veiklos kokybės priežiūros tvarkos aprašu, surenka informaciją apie AJC ir AJE įstaigas savivaldybėje, identifikuoja jų atitiktį atvirųjų jaunimo centrų / atvirųjų erdvių reikalavimams bei teikia šią informaciją JRD atsakingiems už darbą su jaunimu specialistams.
2. Siekdamas užtikrinti atvirojo darbo su jaunimu kokybę ir atsižvelgdamas į Departamento rekomendacijas, rengia ir užtikrina, kad būtų naudojamas savivaldybės atvirųjų jaunimo centrų ir / ar atvirųjų jaunimo erdvių veiklos kokybės vertinimo tvarkos aprašas. Veiklos

⁹Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus įsakymas „[Dėl atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių identifikavimo ir veiklos kokybės priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo](#)“

kokybės aprašas gali būti tvirtinamas savivaldybės tarybos sprendimu arba administracijos direktoriaus įsakymu.

Įrankiai, užtikrinantys JRK pagalbą įgyvendinant šią sritį

Teisės aktai

[LR. Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymas dėl darbo gatvėje tvarkos aprašo, mobiliojo darbo su jaunimu tvarkos aprašo, atvirojo darbo su jaunimu tvarkos aprašo](#)

[Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių veiklos aprašas](#)

[Departamento rekomendacijos atvirų jaunimo centrų veiklos kokybės užtikrinimui](#)

[Atvirųjų jaunimo centrų ir erdvių koncepcija](#)

[Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių identifikavimo ir veiklos kokybės priežiūros tvarkos aprašas](#)

[Jaunimo darbuotojų veiklos aprašas](#)

[LR Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymas](#)

[Darbo su jaunimu gairės](#)

Rekomendacijos ir kita

[2017 m. Atvirojo darbo su jaunimu gidas: kokybės link](#)

[Darbo su jaunimu įgyvendinimo Lietuvoje situacijos analizė](#)

[2011 m. Atvirų jaunimo centrų praktinis gidas](#)

[Rekomendacijos savivaldybėms rengiant finansavimo konkurso nuostatus jaunimo veikloms finansuoti](#)

[Rekomendacijos dėl lankytojų skaičiavimo atviruosiuose jaunimo centruose ir atvirosiose jaunimo erdvėse](#)

GEROJI PATIRTIS

Vilniaus miesto savivaldybėje administracijos direktoriaus įsakymu buvo patvirtintas Atvirųjų jaunimo centrų veiklos kokybės vertinimo tvarkos aprašas, skirtas užtikrinti Vilniaus miesto savivaldybės atvirųjų jaunimo centrų veiklos kokybę. Apraše numatyta, jog veiklos planavimas atliekamas kartu su savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriumi, su juo derinamas AJC veiklos planas, taip pat numatyti reikalavimai, pvz., AJC darbo organizavimui, vietai ir patalpoms, įvardinti veiklos vertinimo rodikliai ir kt. Vilniaus miesto savivaldybės internetiniame puslapyje dalinamasi informacija apie savivaldybėje veikiančius atvirosius jaunimo centrus, įkelti jų veiklos planai ir ataskaitos (daugiau informacijos galima rasti adresu: <https://vilnius.lt/lt/savivaldybe/jaunimas/vilniaus-atviri-jaunimo-centrai/>) Šiuo metu jau yra 46 savivaldybės, kuriose yra patvirtinti AJC ir AJE veiklos kokybės vertinimo tvarkos aprašai.

MOBILUSIS DARBAS SU JAUNIMU

Kiekviena nauja darbo su jaunimu forma atsiranda ieškant būdų, kaip užtikrinti didesnės dalies jaunų žmonių pasiekiamumą, jų ugdymą(-si) ir socialinę integraciją. Toks procesas įgauna pagreitį ir formuojasi naujos darbo su jaunimu formos, reikalaujančios JRK žinojimo ir išmonės. Viena iš tokių formų – mobilusis darbas su jaunimu.

Z. P.

Mobilusis darbas su jaunimu – tai darbas su jaunimu nuvykus į gyvenamąją teritoriją, kurioje nėra AJC arba AJE, ir atsižvelgiant į šioje teritorijoje gyvenančių jaunuolių individualius

poreikius. Mobilusis darbas su jaunimu vykdomas laikantis pagrindinių etapų, kurie aprašyti Mobiliojo darbo su jaunimu tvarkos apraše.

Mobilųjį darbą su jaunimu gali įgyvendinti AJC, AJE, NVO ar kitos įstaigos, kurios dirba su jaunimu, turinčios ne mažiau nei 1 metų darbo su jaunimu patirtį bei veikiančios atvirojo darbo su jaunimu principais. Taip pat jos turi turėti ne mažiau kaip 2 darbuotojus, dirbančius ne mažiau kaip po 0,5 etato, skirto mobiliam darbui su jaunimu.

JRK veikla, siekiant būtent mobiliojo darbo su jaunimu įgyvendinimo savivaldybėje, pasipildo tuo, kad koordinatorius:

1. Identifikuoja ir kaupia informaciją apie organizacijas, įstaigas, kurios gali būti mobiliojo darbo su jaunimu paslaugos teikėjai savivaldybėje.

2. Inicijuoja, kad būtų atlikta (arba atlieka kartu) mobiliojo darbo su jaunimu vietos (-ų) / aplinkos, kur galėtų vykti mobilusis darbas su jaunimu, analizė (gyventojų skaičius, vietų skaičius, jaunų žmonių / lankytojų galimas skaičius ir pan.) Situacijos analizė gali būti atlikta: darant apklausas, analizuojant statistiką, organizuojant susitikimus su potencialiais paslaugų teikėjais, kitais asmenimis ir pan. Apklausti rekomenduojama: seniūnus, bibliotekų, kultūros centrų darbuotojus, bendruomenės namų atstovus, socialinius darbuotojus, atvejo vadybininkus, Vaiko teisių apsaugos specialistus, mokyklos bendruomenę ir pan. Surinktą informaciją rekomenduojama palyginti su statistiniais duomenimis. Remdamasis surinkta informacija, JRK gali teikti siūlymus dėl mobiliojo darbo su jaunimu įgyvendinimo ir plėtros savivaldybėje.

3. Padeda sprendžiant mobiliojo darbo su jaunimu įgyvendinimo vietos klausimus: tarpininkauja, padeda užmegzti santykių su įvairiomis įstaigomis, organizacijomis dėl mobiliojo darbo su jaunimu vykdymo jų patalpose.

Svarbu, kad nusprendus pradėti vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu savivaldybėje, tai būtų numatoma vykdyti bent keletą metų, nes šiai darbo su jaunimu formai labai svarbu reguliarumas, tęstinumas. Iš pradžių jaunuolių gali būti ir nedaug, gali tekti keisti mobiliojo darbo su jaunimu vietą.

Įgyvendinant mobilųjį darbą su jaunimu, skatinamas tolygus paslaugų jaunimui pasiskirstymas savivaldybėje, pasiekiamas dėl gyvenamosios vietos mažiau galimybių turintis jaunimas, efektyviau panaudojama sukurta infrastruktūra, vyksta atstovavimas, tarpininkavimas derinant JŽ ir vietos bendruomenės interesus.

Įrankiai, užtikrinantys JRK pagalbą įgyvendinant šią sritį

Teisės aktai

[LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymas dėl darbo su jaunimu gatvėje tvarkos aprašo, mobiliojo darbo su jaunimu tvarkos aprašo, atvirojo darbo su jaunimu tvarkos aprašo patvirtinimo](#)

[Darbo su jaunimu gairės](#)

Kita

[Leidinys „Mobilusis darbas su jaunimu: kodėl, kam ir kaip?“](#)

[Mobiliųjų darbo su jaunimu paslaugų kokybės standartas](#)

[Darbo su jaunimu įgyvendinimo Lietuvoje situacijos analizė \(2015 m.\)](#)

GEROJI PATIRTIS

Telšių rajono savivaldybėje mobilusis darbas su jaunimu pradėtas vykdyti nuo 2012 m., jį nuo pat pradžių vykdo Telšių jaunimo centras. Šiuo metu mobilusis darbas vykdomas 9-iose rajono gyvenvietėse (6-iose skirtingose seniūnijose). Yra įsteigti 2 jaunimo darbuotojų etatai būtent mobiliam darbui su jaunimu kaimiškose gyvenvietėse vykdyti, tai leidžia į kiekvieną gyvenvietę nuvykti kas antrą savaitę iš anksto numatytu laiku, skirti pakankamai laiko kontaktiniam darbui su jaunimu, užtikrinti veiklos kokybę. Mobiliojo darbo su jaunimu sukuriama pridėtinė vertė savivaldybei akivaizdi – užtikrinamas tolygesnis paslaugų jaunimui pasiskirstymas rajone, pasiekiamas dėl gyvenamosios vietos mažiau galimybių turintis jaunimas, atstovaujama, tarpininkaujama derinant jauno žmogaus ir vietos bendruomenės interesus, efektyviau naudojama sukurta infrastruktūra ir kt. Veiklos kokybei, plėtrai ir tęstinumui užtikrinti svarbūs tokie aspektai kaip jaunimo darbuotojų išlaikymas (juos motyvuoti, gerinti darbo sąlygas (pvz., aprūpinti transportu), siekti, kad būtų mokamas atitinkamas užmokestis už jų darbą ir kt.), rajono situacijos analizavimas (kur galima būtų plėsti paslaugas), bendradarbiavimas su vietos bendruomene ir kitomis su jaunimu dirbančiomis įstaigomis.

Z. P.

Mobilusis darbas su jaunimu sėkmingai vykdomas Šiaulių, Klaipėdos, Lazdijų, Pakruojo, Telšių, Skuodo, Rietavo ir Kupiškio, Vilniaus rajonuose. Pavyzdžiui, naujienos apie mobiliojo darbo su jaunimu patirties dalinimąsi: <https://kursenai.lt/2018/10/19/gerosios-mobilaus-darbo-su-jaunimu-patirties-sklaida-latvijjos-atstovams/>

Gargždų atvirojo jaunimo centro veikla: <http://gajc.lt/mobilus-darbas/>

DARBAS SU JAUNIMU GATVĖJE

JRK vaidmuo įgyvendinant šią veiklos sritį yra labai panašus į anksčiau aprašytą, vis dėlto darbas su jaunimu gatvėje – neabejotinai atskira darbo su jaunimu forma.

Atkreipiamas dėmesys, kad šią darbo su jaunimu formą siūloma orientuoti į didžiųjų miestų jaunimą. Darbo su jaunimu paslaugos gatvėje gali būti teikiamos miesto dalyse, seniūnijose, kuriose nėra jaunimo centrų arba su jaunimu dirbančių organizacijų, tose vietovėse, kuriose didesnė jaunuolių, susiduriančių su socialinėmis problemomis, koncentracija.

Darbas su jaunimu gatvėje – darbo su jaunimu forma, kurią vykdančios dirbantys su jaunimu asmenys mezga santykius su pavieniais JŽ ar jų grupėmis jų susibūrimo vietose (žaidimų aikštelėse, gatvėse, kiemuose, parkuose, prekybos centruose, kavinėse ir pan.). Asmenys, dirbantys su jaunimu gatvėje, jaunimui įvairiomis formomis teikia asmeninę, socialinę ir ugdomąją pagalbą arba siunčia, palydi į jau egzistuojančias institucijas, organizacijas. Darbas su jaunimu gatvėje vykdomas laikantis pagrindinių etapų, kurie aprašyti Darbo su jaunimu gatvėje tvarkose apraše.

Darbą su jaunimu gatvėje gali vykdyti su jaunimu dirbančios organizacijos (pvz. AJC, AJE, NVO ir pan.), kurios turi daugiau nei 1 metų darbo su socialinę atskirtį patiriančiu jaunimu patirtį ir bendraujančios su socialiniais partneriais (pvz. socialiniais darbuotojais, AJC, globos namų darbuotojais, policija ar kitomis institucijomis, veikiančiomis darbo su jaunimu srityje). Darbo gatvėje komandą turi sudaryti bent 2 darbuotojai, dirbantys ne mažiau kaip po 0,5 etato, skirto

darbui su jaunimu gatvėje. Patys darbuotojai taip pat turi turėti darbo su socialinę atskirtį patiriančiu jaunimu patirties.

JRK veikla atitinkamai pasipildo tuo, kad koordinatorius:

1. Identifikuoja ir kaupia informaciją apie organizacijas, įstaigas, kurios gali būti darbo su jaunimu gatvėje paslaugos teikėjai savivaldybėje.

2. Bendradarbiauja su darbo su jaunimu gatvėje vykdytojais dėl reikalingos informacijos surinkimo, apsikaitimo: padeda atpažinti arba prisideda prie jaunuolių poreikių atpažinimo, statistikos ir kitos reikalingos informacijos surinkimo – vietų, aplinkos, kur galėtų vykti darbas su jaunimu gatvėje, analizės (gyventojų skaičius, vietų skaičius, jaunų žmonių galimas skaičius ir pan.) Remdamasis surinkta informacija, teikia siūlymus dėl darbo su jaunimu gatvėje įgyvendinimo ir plėtros savivaldybėje.

3. Padeda organizuoti paslaugos atsiradimą – ne tik ieškant galimų išteklių ir finansavimo šaltinių, bet ir pristatant darbo su jaunimu gatvėje vykdytojus vietos savivaldai, įvairioms įstaigoms, veikiančioms darbo su jaunimu srityje ir pan. Šiai darbo su jaunimu formai įgyvendinti ypač svarbu bendradarbiauti su kitomis įstaigomis.

Svarbu turėti omeny, kad pirmaisiais metais tam tikri siekiami rodikliai neišvengiamai bus labai žemi: siekiant pokyčio darbo su jaunimu gatvėje srityje, gali prireikti kelerių metų.

Įrankiai, užtikrinantys JRK pagalbą įgyvendinant šią sritį

Teisės aktai

[LR. Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymas dėl darbo gatvėje tvarkos aprašo, mobiliojo darbo su jaunimu tvarkos aprašo, atvirojo darbo su jaunimu tvarkos aprašo](#)

[Darbo su jaunimu gairės](#)

Kita

[Darbo su jaunimu gatvėje praktinis gidas „Mokytis iš gatvės“ \(2015 m.\)](#)

[Darbo su jaunimu įgyvendinimo Lietuvoje situacijos analizė \(2015 m.\)](#)

Papildoma informacija apie darbą su jaunimu gatvėje (straipsnis):

<https://www.15min.lt/media/timeline/vaikai-ir-jaunuoliai-gatveje-pagalba-ateina>

Video:

<http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2018-10-05-vilnius-social-club-savanoriai-svarbu-eiti-pas-tuos-kurie-atrodo-nepasiekiami/172199>

JAUNIMO INFORMAVIMAS IR KONSULTAVIMAS

Jaunimo informavimas ir konsultavimas (toliau – JIK) gali būti įvardijamas kaip paslauga, kuria jaunuoliams suteikiama informacija jiems aktuali tema. Kalbant apie darbą su jaunimu, JIK tikslas – užtikrinti objektyvios, kokybiškos ir suprantamos informacijos teikimą jauniems žmonėms ir taip padėti susiorientuoti visose jų gyvenimo srityse ir skatinti savarankiškai priimti sprendimus.

Igyvendinant šią veiklos sritį, jaunimo reikalų koordinatoriams svarbu žinoti, kad jaunimo informavimą ir konsultavimą vykdo bei paslaugas savivaldybėse gali teikti:

- 1) Jaunimo informavimo ir konsultavimo centrai;
- 2) jaunimo informavimo ir konsultavimo taškai.

Sąlygos, reikalingos JIK centrui:

- turėti atskirą jaunimo informavimui ir konsultavimui pritaikytą patalpą, kuri įkurta nesunkiai jaunimui pasiekiamoje vietoje;
- jame turėtų dirbti bent vienas darbuotojas, kuris jaunimo informavimo ir konsultavimo paslaugas teiktų ne mažiau kaip 3 dienas per savaitę, ne mažiau kaip 4 val. per dieną.

Sąlygos, reikalingos JIK taškui:

- JIK taškui reikalingas bent vienas darbuotojas, kuris JIK paslaugas teiktų ne mažiau kaip 1 dieną per savaitę, ne mažiau kaip 4 val. per dieną (atskiros patalpos reikalavimas JIK taškui netaikomas).

Sąlygos, reikalingos ir JIK centrui, ir JIK taškui:

- gali būti įsteigtas patalpoje, kurioje vykdomas darbas su jaunimu, nekeičiant institucijos juridinio statuso (t. y. gali būti įsteigtas konkrečioje institucijoje, turinčioje atskirą patalpą jaunimo informavimo ir konsultavimo paslaugai teikti) arba turėti atskirą juridinį statusą;
 - darbuotojas turėtų būti apmokytas;
 - darbuotojo pareigybės aprašyme turėtų būti nurodyta, kad darbuotojas teikia informavimo ir konsultavimo paslaugas jauniems žmonėms.

JIK paslaugos yra teikiamos vadovaujantis Jaunimo reikalų departamento direktoriaus 2019 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. 2V-68 „[Dėl rekomendacijų jaunimo informavimo ir konsultavimo kokybei užtikrinti patvirtinimo](#)“.

Kiekvienais metais skelbiamas finansavimo konkursas, kuriame atrenkamas Nacionalinis koordinatorius, koordinuosiantis JIK taškus ir teiksiantis metodinę pagalbą JIK centrams bei JIK taškams, todėl JIK svarbu žinoti Nacionalinio koordinatoriaus kontaktus ir esant poreikiui kreiptis į jį. Šiuo metu Nacionalinis koordinatorius teikiant JIK paslaugas yra LiJOT.

Jaunimo reikalų koordinatoriui svarbu žinoti įstaigas, kurios teikia JIK paslaugas savivaldybėje / apskrityje. Šiuo metu Nacionalinis koordinatorius teikia JIK paslaugas visos 10 apskričių. Rasti Lietuvoje veikiančių JIK centrų ir taškų sąrašą galima čia: <https://jrd.lt/informacija-dirbantiems-su-jaunimu/jaunimo-informavimas-ir-konsultavimas>

JIK, siekdamas užtikrinti jaunimo informavimo ir konsultavimo, atitinkančio [Europos jaunimo informavimo chartijos](#) nuostatas, paslaugų teikimą savivaldybėje, atlieka šias funkcijas:

1. Atsižvelgiant į savivaldybės dydį ir JŽ poreikį, inicijuoja JIK taško ar centro steigimą savivaldybėje, o taškui ar centrui jau esant – teikia siūlymus ir rekomendacijas centro arba taško atstovams, siekiant kokybiškos veiklos užtikrinimo. Dėl JIK taško ar centro steigimo būtinai rekomenduojame konsultuotis su Nacionaliniu koordinatoriumi.
2. Savivaldybėje nesant JIK taško ar centro, esant poreikiui tiesiogiai teikia JŽ aktualią informaciją, konsultuoja jiems rūpimomis temomis, ir / arba nukreipia į kitas reikalingas institucijas ar įstaigas.
3. Bendradarbiauja su Nacionaliniu koordinatoriumi dėl JIK taškų ar centrų veiklos renkant tam tikrą informaciją, organizuojant su JIK susijusius mokymus ar renginius ir pan.

Tiek jaunimui, tiek jaunimo reikalų koordinatoriui naudingas tinklalapis „Žinau viską“: <https://www.zinauviska.lt/lt/>. Tai jaunimo informavimo ir konsultavimo portalas, kuris skelbia daugiau nei 1700 jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų kontaktus bei trumpus veiklos aprašymus, taip pat informaciją jaunimui apie savanorišką veiklą, studijas, mokymąsi, keliones, laisvalaikį, teises, darbą Lietuvoje ir visoje Europoje. Portalą administruoja Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT).)

Įrankiai, užtikrinantys JRK pagalbą įgyvendinant šią sritį

Teisės aktai

[Rekomendacijos jaunimo informavimo ir konsultavimo kokybei užtikrinti](#)

[JJK centruose ir taškuose teikiamų bendrinio jaunimo informavimo ir konsultavimo paslaugų temos](#)

[Darbo su jaunimu gairės](#)

Kita

[Jaunimo informavimo ir konsultavimo darbuotojų vadovas](#)

[Europos jaunimo informavimo chartija](#)

[Darbo su jaunimu įgyvendinimo Lietuvoje situacijos analizė](#)

[Tinklalapis „Žinau viską“: <https://www.zinauviska.lt/lt/>](#)

DARBAS SU VADOVAIS IR VYKDYTOJAIŠ (SU JAUNIMU DIRBANTYS ASMENYS)

Šioje veiklos srityje išskiriame dvi tikslines grupes, su kuriomis JRK tenka vienaip ar kitaip „apsieiti“. Viena jų – įstaigų / institucijų, teikiančių darbo su jaunimu paslaugas, vadovai, kita – su jaunimu dirbantys asmenys. Tiek su viena, tiek su kita tiksline grupe tenka nemažai dirbti. Tikėtina, kad kai kuriose savivaldybėse darbas su vadovais gali būti ypač komplikotas – tuo atveju, kai įstaigos darbas su jaunimu yra tik viena iš jos veiklos sričių arba vadovai turi atitinkamai susiformavusias pažiūras į jaunimą, ar pan.

Dirbdamas su vadovais, JRK:

1. Turi siekti konstruktyvaus bendradarbiavimo, užtikrinančio darbo su jaunimu vykdymą savivaldybėje, tad tenka pačiam inicijuoti bendravimą ir bendradarbiavimą su įstaigų / organizacijų vadovais. Tam galima organizuoti reguliarius susitikimus darbo su jaunimu situacijai aptarti ir įvertinti, analizuoti darbo su jaunimu formų plėtros galimybes organizacijose. Šiuos susitikimus tikslinga dokumentuoti ir protokolus teikti visiems susitikimų dalyviams.

2. Įtraukti vadovus į JP priemonių planavimo, kompetencijų kėlimo procesą, nepaliekant jų informacijos / situacijos žinojimo užribyje. Taip pat akcentuoti, kad vadovų tikslas yra sudaryti sąlygas savo JD, įgijusiems atitinkamų kompetencijų, jas taikyti jų organizacijose (čia kalbama apie įstaigas, kuriose darbas su jaunimu yra tik viena iš jų vykdomų funkcijų, pvz., kultūros centrus, bibliotekas ar kt.)

Aptariant darbo su jaunimo darbuotojais specifiką, galima išskirti tokias JRK esmines veiklas:

1. Siekdamas kokybiško JD palydėjimo, su jais bendrauja ir bendradarbiauja. Renka informaciją apie JD, palaiko ryšius su JD ir skatina jų tarpusavio komunikaciją, dalydamasis informacija apie JP naujienas, aktualijas, JD galimybes. Taip pat išsiaiškina JD kompetencijų kėlimo poreikį ir lūkesčius. Konsultuojasi su JD dėl darbo su jaunimu priemonių įgyvendinimo

savivaldybėje ir jų efektyvumo. Kartu su AJC ir (ar) AJE derina metų veiklos planus, jei iš savivaldybės biudžeto lėšų yra skiriamas finansavimas, pavyzdžiui, AJC / AJE išlaikymui, administravimui, darbo užmokesčiui, veiklų projektiniam įgyvendinimui ir pan.

2. Siekdamas sukurti, plėtoti JD tinklą, organizuoja reguliarius susitikimus su JD siekiant efektyvaus darbo su jaunimu užtikrinimo savivaldybėje. Kviesdamas į susitikimus, inicijuoja ir kuria neformalius bendradarbiavimo tinklus darbo su jaunimu klausimams spręsti.

3. Kartą per metus organizuoja bendrą visų savivaldybės JD susitikimą.

4. Pagal [Jaunimo darbuotojo apraše](#) numatytas JD funkcijas identifikuoja JD, dirbančius kitose institucijose ar organizacijose. Identifikavęs JD, užmezga ir palaiko ryšius, įtraukia į su JP susijusių klausimų sprendimą pagal jų kompetencijas. Platesnis specialistų, turinčių vienodą supratimą apie JŽ ir JP, tinklas – kokybiško darbo su jaunimu garantas. Taip pat norisi akcentuoti, kad kuo daugiau išmanančių, suprantančių JP savivaldybėje, tuo didesni reikalavimai keliami ir JRK, o tai – puikus iššūkis ir postūmis judėti į priekį.

5. Reikalingų kompetencijų turintys JD užtikrina kokybišką darbą su jaunimu, tad tikslinga kasmet vykdyti JD poreikio kvalifikacijos kėlimui ir kompetencijų įgijimui monitoringą. JRK numato būdus, leidžiančius surinkti informaciją apie JD turimą kvalifikaciją ar per metus įgytas kompetencijas. Analizuodamas gautą informaciją, JRK gali tikslingai informuoti apie kompetencijų kėlimo galimybes ir pagal poreikį organizuoti kompetencijų kėlimo procesą.

Įrankiai, užtikrinantys JRK pagalbą įgyvendinant šią sritį

Teisės aktai

[Darbuotojų, dirbančių su jaunimu, kompetencijų kėlimo mokymų tvarkos aprašas](#)

[Jaunimo darbuotojų sertifikavimo sistema](#)

[Jaunimo darbuotojų veiklos aprašas](#)

Kita

[2017 m. Atvirojo darbo su jaunimu gidas: kokybės link](#)

[Darbo su jaunimu įgyvendinimo Lietuvoje situacijos analizė](#)

GEROJI PATIRTIS

JRK inicijuoja savivaldybės tarybos narių susitikimą / vizitą į AJC, kur pristatoma konkreti situacija, aktualizuojamos problemos.

Priemonės, padedančios išlaikyti ryšį ir jausti JD pulsą: reguliarūs susitikimai, įsivertinimai, refleksijos, mokymų, supervizijų poreikio temų aktualizavimas, finansavimo šaltinių paieška. JRK siekiamybė, kad savivaldybėje būtų kuo daugiau darbuotojų – specialistų, turinčių vienodą darbo su jaunimu suvokimą. Būtina vietose inicijuoti JD kompetencijų kėlimo procesą. Rekomenduojama bendradarbiaujant su kitomis organizacijomis ar institucijomis inicijuoti ar rengti projektų paraiškas gauti finansavimą JD kompetencijų plėtrai. Galimybės: vietos veiklos grupės, neformaliojo suaugusiųjų švietimo programos, Erasmus+ ir kt.

Telšių rajono savivaldybės pavyzdys – bendradarbiaujant su Telšių rajono vietos veiklos grupe ir Jurbarko vietos veiklos grupe „Nemunus“ buvo įgyvendintas projektas „Patirtinio refleksyviojo mokymo taikymo vietos bendruomenėse metodikos parengimas ir išbandymas“, kurio metu parengta medžiaga „Patirtinio refleksyvaus mokymo taikymo vietos bendruomenėse“. Projekto tikslas – parengti ir išbandyti metodiką, tinkamą lanksčiam patirtinio refleksyviojo mokymo / ugdymo taikymui vietos bendruomenėse dirbant su įvairiomis žmonių grupėmis. Parengiant ir išbandant šią metodiką dalyvavo 15 Jurbarko ir 15

JAUNIMO SAVANORIŠKA VEIKLA

Nors savanoriška veikla Lietuvoje nėra naujiena, bet JRK vaidmuo įgyvendinant savanorišką veiklą yra inovatyvi, inspiruota ES projektu. 2013 m. patvirtintoje Nacionalinėje jaunimo savanoriškos veiklos programoje¹⁰, remiantis buvusios ES programos „Erasmus+“ Europos savanorių tarnybos modeliu (šiuo metu - Europos solidarumo korpusas, tarptautinės savanorystės projektai, numatyta Lietuvoje sukurti ir įgyvendinti jaunimo savanoriškos tarnybos modelį. Džiugu, kad tai vyksta vis sparčiau ir kai kuriose savivaldybėse jau patvirtintas ir taikomas savanoriškos tarnybos modelis. Į savanorišką veiklą pradedama žiūrėti kaip į ilgalaikį kokybišką procesą, tačiau savivaldybėse jis dažnai dar vyksta spontaniškai. Organizacijos nėra tinkamai pasirengusios dirbti su savanoriais, pirmiausia dėl gebėjimų ir supratimo stokos, kita vertus, nėra sistemos, kuri leistų organizacijoms pasitikrinti ir apsispręsti, ar jos gali, geba dirbti su savanoriais, ar turi tam žmogiškųjų resursų. Dažnai organizacija apsvarsto, kuo savanoris bus naudingas organizacijai, o kuo ta veikla gali būti naudinga ir reikšminga pačiam savanoriui, pagalbota pamiršta. Tačiau jau formuojasi savanoriškos veiklos sistema, aktualizuojanti kokybę, ir čia JRK vaidmuo tampa labai reikšmingas.

Z. P.

Jaunimo savanoriška veikla gali būti ir yra labai įvairi ir tai, kokia savanoriškos veiklos forma pasirenkama, daro įtaką jos organizavimui ir visam procesui – nuo pakvietimo iki atsisveikinimo su savanoriais. Savanorystė gali būti:

1. Trumpalaikė. Tai pagalba sporto ir kultūrinių renginių metu ar savanoriška veikla trunkanti iki trijų mėnesių. Tokia veikla labiau orientuota į rezultatą nei į procesą. Paprastai pasitelkiama grupė savanorių, tam reikalingas organizacinis pasirengimas ir struktūruota eiga, o savanoriai panaudoja savo gebėjimus rezultatui sukurti. Trumpalaikės savanorystės atveju mokomasi konkrečių įgūdžių, įgijama tam tikrų žinių.

2. Ilgalaikė. Tai dažniau yra individuali ir orientuota į procesą veikla, kurioje itin didelė reikšmė tenka santykiams - tiek su tiksline grupe, tiek su kolektyvu. Itin svarbi savanorio(ės) integracija ir mokymasis. Ilgalaikė savanorystė paprastai itin susijusi su **požiūrio kaita, vertybiniu ugdymusi, laikysenų formavimusi, darbo etika.**

Ilgalaikės savanorystės pavyzdys Lietuvoje – nuo 2018 m. pabaigos įgyvendinama **Jaunimo savanoriškos tarnybos** programa, turinti stiprią neformaliojo ugdymo kryptį. Programa trunka 6 mėnesius intensyviai įgyvendinant savanorišką veiklą pasirinktoje priimančioje organizacijoje, siekiant ugdyti asmenybę ir pilietiškumo vertybes. Programos esmė – intensyvus ir gilus įsitraukimas į veiklą, lydimas mentorystės – asmeninės refleksijos apie naujas patirtis. Stipri mentorystė padeda jaunam žmogui susiorientuoti savo vaidmenyje, suprasti dar nestruktūruotą patirtį ir aplinką, ugdyti refleksijos įgūdžius ir įgyti sąmoningumo sau, kaip besimokančiam asmeniui, patirtį paversti įvardytais ir suprastais išmokimais.

¹⁰LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013 m. vasario 25 d. įsakymas Nr. A1-73 „[Dėl Nacionalinės jaunimo savanoriškos veiklos programos patvirtinimo](#)“

Programos įgyvendinimo ypatumai:

- savanoriška veikla turi būti vykdoma ne mažiau kaip 2 val. per savaitę ir ne mažiau kaip 35 val. per mėnesį, tačiau ne mažiau kaip 110 val. ir ne daugiau kaip 130 val. per 3 mėnesius nuo Sutartyje nurodytos savanoriškos veiklos pradžios datos ir ne mažiau kaip 240 val. per 6 mėnesius. Ji turi būti vykdoma Sutartyje nustatytu terminu pagal savanorio, Priimančios organizacijos ir SVO organizacijos suderintą jaunimo savanoriškos veiklos savanorio grafiką.
- Pagal jaunimo savanoriškos veiklos savanorio grafiką savanoris gali be pateisinamos priežasties nevykdyti veiklos vieną kartą (ne daugiau kaip 1 savaitę) per visą Sutartyje nustatytą savanorio tarnybos atlikimo terminą. Savanoriška veikla gali būti vykdoma nuotoliniu būdu, tačiau ne daugiau kaip 8 val. per mėnesį, tai turi būti nurodyta jaunimo savanoriškos veiklos savanorio grafike.
- Savanoriai registruojami etapais ir įtraukiami į tarnybą iš eilės pagal registracijos laiką į iš anksto numatytą vietų skaičių savivaldybėje.
- Apskirtyse ir savivaldybėse numatomos vietos programoje, kurias skiria Departamentas, tačiau savivaldybės skiriančios papildomas lėšas programos įgyvendinimui gali pateikti raštą Departamento direktoriui ir sudaryti sąlygas daugiau jaunuolių atlikti tarnybą. Visi JST programos dalyviai turi būti finansuojami oficialių, žinomų šaltinių – JRD, savivaldybės ar projektų, kuriuose vienareikšmiškai numatomas JST savanorių finansavimas.
- Finansavimas gali būti gaunamas ne tik JRD konkurso ar savivaldybių finansavimo būdais, bet ir iš trečiųjų šaltinių: JST gali būti finansuojama ar kofinansuojama, tačiau SVOO turėtų pateikti raštą su nuoroda į projektą (pvz. pridedant paraišką), kuriame būtų nurodoma, kad bus finansuojama **konkrečiai jaunimo savanoriška tarnyba**. Turi būti aišku, kiek finansuojama, ir kad finansuojami būtent JST savanoriai.

2019 m. buvo atliktas JST programos tyrimas. Su tyrimo rezultatais galima susipažinti čia: <https://jrd.lt/savanoryste/jst/jaunimo-savanoriskos-tarnybos-tyrimo-apzvalga-2019-m>

Jaunimo savanoriškos tarnybos įgyvendinimas

1. **Kaip jaunuoliai tampa savanoriais?** Į Jaunimo savanorišką tarnybą jauni žmonės gali įsitraukti tik užsiregistravę į bendrą duomenų bazę <https://jst.jrd.lt/newCandidate>, kuri atidaroma kelis kartus per metus, priklausomai nuo turimų vietų ir registracijų aktyvumo. Visa informacija skelbiama <https://jrd.lt/savanoryste/jst>. Į tarnybą savanoriai kviečiami **iš eilės pagal registracijos laiką**, siekiant sudaryti vienodas sąlygas pateikti visiems jaunuoliams. Abiturientams nėra taikoma prioriteto tvarka – vienodą teisę tarnybą atlikti turi tiek abiturientas, tiek dešimtokas ar jau senokai studijas pabaigęs asmuo. Programa skirta visiems 14-29 m. jauniems žmonėms. Kuomet savanoris užsiregistruoja, registracijos etapui užsidarius, JRD specialistė perduoda savanorių sąrašus apskritį koordinuojančiai SVOO, ši padalija savanorius partnerėms SVOO savivaldybėse, jei tokių yra, arba savivaldybėse veikiantiems mentoriams (vienoje SVOO). Kiekvienai apskričiai ir savivaldybei yra teikiamas toks kiekis savanorių, kiek numato Jaunimo reikalų departamento prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos finansuojamų jaunimo savanoriškos tarnybos savanorių paskirstymo savivaldybėse tvarkos aprašas. 2020 m. paskirstymo formulė buvo sudaryta atsižvelgiant į registruotų jaunų žmonių skaičių apskrityje, savivaldybėse, registracijų skaičių ir savivaldybės dydį apskrityje. Paskirstymo tvarka gali keistis. Kuomet mentorai gauna savanorių

sąrašus, su savanoriais susisiečia el. laišku ar telefonu ir sutaria gyvą susitikimą. Susitikimo metu savanoriai gali pareikšti norą pasirinkti tam tikrą PO, arba grynintis savo interesus kartu su mentoriumi, žiūrėti, kokios yra galimybės.

2. **PO akreditacija.** Siekiant užtikrinti kokybę, visos organizacijos, kurios vykdo programą, turi būti akredituotos. Akreditacija – procedūra, kurios metu vertinama, ar organizacija gali sudaryti sąlygas įgyvendinti kiekybinius ir kokybinius programos matmenis. Pirmiausia vertinama, ar organizacija gali pagrįsti 40 val./ mėnesį veiklos nurodytam skaičiui savanorių visus 6 mėnesius iš eilės. Tuomet vertinama ar organizacija turi tinkamą pasirengimą – kaip yra suprantama savanorystė ir neformalusis ugdymas, kaip priimančios organizacijos vaidmenį programoje vertina jos atstovai, ar gali skirti kuratorių(ę), kuri(s) skirs bent 30 min per 2 savaites individualaus dėmesio, kaip šis asmuo įsivaizduoja savo vaidmenį integracijos į organizaciją procese, ar yra palankios sąlygos ir priemonės savanorių veiklai plėtoti, ar organizacija ketina dirbti su savanoriais ateityje, ar organizacija taip pat yra atvira mokymosi procesui. Organizacijos akredituojamos visus metus. Pirmiausia organizacija turi užsiregistruoti JRD duomenų bazėje ir pateikti užpildytą paraišką JRD (forma yra viešai prieinama <https://jrd.lt/informacija-jaunimui/savanoryste/po-akreditacija>), tada vyksta organizacijos vertinimas, kurį atlieka ekspertas(ė), ir galiausiai priimamas ir patvirtinamas sprendimas dėl akreditacijos suteikimo organizacijai, kuriai taip pat pateikiamos eksperto rekomendacijos dėl savanoriškos veiklos vykdymo ir tobulinimo / vystymo. Organizacijos akredituojamos 3 metams (pakartotinė akreditacija suteikiama 2 metams). Jei organizacija turi Europos solidarumo korpuso kokybės ženklą, tuomet akreditacija suteikiama supaprastinta tvarka – pateikus paraišką, vyksta pokalbis telefonu, kurio metu susitikinama informacija apie JST programą ir, jei nėra esminių neatitikimų, akreditacija suteikiama. Akreditacijai pirmenybę teikiama, jei jau norą atlikti tarnybą toje organizacijoje pareiškė savanoris. Tokiu atveju kuratoriai kviečiami kreiptis tiesiogiai ir informuoti apie skubios akreditacijos poreikį. Tokiu atveju aplankymas įvyksta per 3 savaites. Akredituota PO iš esmės gali tapti bet koks LR registruotas nepelno siekiantis juridinis asmuo, tuo tarpu akredituota SVO organizacija – tik nevyriausybinė organizacija.

3. **SVOO akreditacija.** SVOO akreditacijos paraiškos priimamos visus metus, tačiau vertinamos 2 arba 4 kartus per metus, pagal poreikį. Akreditacijos vertinimą atlieka 2 išoriniai ekspertai, kurie susipažįsta su paraiška ir susitinka su potencialia organizacija. Po susitikimo rekomendacijos perduodamos komisijai, kuri suformuoja sprendimą ir siūlo JRD direktoriui įsakymu akredituoti arba neakredituoti SVO organizaciją. SVO organizacijos akredituojamos veikti konkrečiose savivaldybėse, tačiau gavus akreditaciją, jos galiojimo termino ribose, galima plėsti teritoriją pateikiant papildomus dokumentus. Kai akredituota SVO organizacija nori pradėti veiklą naujoje savivaldybėje, SVO organizacija turi pateikti mentoriaus CV ir laisva forma informaciją apie vykdytą savanorystės veiklą JRD darbuotojui. Jei mentorius atitinka JRD apraše pateiktus reikalavimus mentoriumi, SVO organizacijos akreditacijos teritorija papildoma. Tokia pati procedūra galioja ir pasikeitus SVO mentoriumi, net jei nėra keičiama teritorija. Ši procedūra svarbi siekiant užtikrinti mentorių pasirengimą vykdyti veiklą.

4. **Finansavimas.** Paraiškas finansavimui gauti teikia viena SVO organizacija per apskritį, kuri partnerystės principu gali bendradarbiauti su kitomis SVOO savivaldybėse. Atsižvelgiant į konkurso nuostatus, pareiškėjas panaudoja subsidiją veiklą įgyvendinimui. Savanorio išlaidoms skiriama ne mažiau nei 10 % mėnesio dotacijos, likusi suma gali būti panaudota įvairioms su projekto veikla susijusioms išlaidoms – transporto, mobiliojo ryšio ir interneto paslaugoms,

atlygiui už mentoriaus darbą, projekto vadovo ir buhalterines paslaugas, kt. Atkreipiame dėmesį, jog SVOO atlieka keletą esminių funkcijų programoje – atstovauja ir skleidžia žinią apie programą regione, konsultuoja jaunuolius ir organizacijas, dirba su priimančiomis organizacijomis palaikydami JST kokybę, tačiau didžiausias darbas tenka mentoriui – tai ir savanorių individualus/grupės lydėjimas fasilituojant mokymąsi, darbas su skaitmeniniais ženkleliais, taip pat emocinės paramos teikimas, pagalba įveikiant sunkumus priimančiose organizacijose, tarpininkavimas tarp Departamento ir priimančių organizacijų siekiant sklandaus darbo ir kokybės, bendradarbiavimas su savivaldybėmis.

Finansavimas gali būti:

- Jaunimo reikalų departamento konkurso (-ų) būdu laimėtas JST finansavimas;
- jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo Savivaldybėje finansavimo konkurso nustatyta tvarka;
- laimėjus konkursą teisės aktų, reglamentuojančių viešųjų pirkimų procedūras Lietuvos Respublikoje, nustatyta tvarka „Jaunimo savanoriškos tarnybos Savivaldybėje organizavimo paslaugos pirkimas“;
- kitų projektų finansavimas ar kofinansavimas, kuomet projekto paraiškoje vienareikšmiškai nurodomas planuojamas JST programos dalyvių finansavimas.

JRK vaidmuo siekiant kokybiškai įgyvendinti savanorišką veiklą savivaldybėje gali būti aprašomas išskiriant veiklas, susijusias su situacijos stebėseną ir su savanoriškos veiklos kokybės užtikrinimu ir plėtros skatinimu, bei atsižvelgiant į esminius aprašytus savanoriškos veiklos elementus (PO, SVO organizacija, savanoriai ir finansavimas). Pirmiausia JRK:

1. Bendradarbiaudamas su JRD, kaupia ir nuolatos atnaujina turimus duomenis apie akredituotas PO (t. y. tas, kurios jau gali dalyvauti įgyvendinant Jaunimo savanoriškos veiklos tarnybos modelį).

2. JRK renka, sistemina ir reguliariai atnaujinta duomenis apie potencialias PO (t. y. tas, kurios galėtų būti akredituotos ir ateityje dalyvauti Jaunimo savanoriškos veiklos tarnybos modelyje).

3. Bendradarbiaudamas su JRD, kaupia ir nuolatos atnaujina turimą informaciją apie akredituotas SVO organizacijas, kurios jau gali dalyvauti įgyvendinant Jaunimo savanoriškos tarnybos programą ir vykdyti veiklą jų savivaldybėje. Aktualus SVO organizacijų sąrašas su nurodytomis veiklos savivaldybėmis, gali būti tikrinamas štai čia: .

4. JRK identifikuoja nevyriausybinės organizacijas, kurios potencialiai galėtų tapti akredituotomis SVO organizacijomis savivaldybėje (t. y. galėtų ateityje dalyvauti Jaunimo savanoriškos veiklos tarnybos modelyje).

5. Pagal galimybes kaupia informaciją apie potencialius savanorius, pavyzdžiui, kiek JŽ domisi ilgalaike savanoriška veikla, koks yra savanoriškos veiklos savivaldybėje poreikis (pvz., gali inicijuoti apklausas).

Remdamasis turima informacija ir siekdamas jaunimo savanoriškos veiklos plėtros savivaldybėje, JRK taip pat:

- kaupia ir skleidžia informaciją apie jaunimo savanoriškos veiklos galimybes, konsultuoja šiais klausimais jaunos žmones, jaunimo organizacijas ir potencialias priimančias ar savanorišką veiklą organizuojančias organizacijas.
- suteikia pradinę informaciją organizacijai apie savanorių priėmimą, pataria ir konsultuoja rūpinamais klausimais, susijusiais su savanoriškos veiklos organizavimu.
- organizacijas, galinčias priimti savanorių, motyvuoja akredituotis, inicijuoja metodinius susitikimus, mokymus ir kitus renginius, supažindinančius su savanoriška veikla ir skatinančius prisidėti prie įgyvendinimo. Pagal poreikį į susitikimus gali kviestis savanorišką veiklą įgyvendinančių organizacijų atstovus.
- suteikia pagalbą organizacijoms akredituojantis – JRK konsultuoja, tarpininkauja ir padeda organizacijoms, norinčioms akredituotis.
- sudaro palankias sąlygas jaunimo savanoriškai veiklai ir / ar jos plėtrai, tai įtraukiant į savivaldybės strateginio planavimo dokumentus, siekiant užtikrinti savivaldybės skiriamą finansavimą ir savanoriškos veiklos įgyvendinimo tęstinumą.
- parengia jaunimo savanoriškos veiklos modelio savivaldybėje finansavimo tvarkos aprašą, jei dar tokio nėra (žr. pavyzdinį jaunimo savanoriškos tarnybos finansavimo tvarkos aprašą 7 priede), t.y. savanoriškos veiklos organizavimo savivaldybėje finansavimo arba kofinansavimo konkursą / aprašą arba savanoriškos veiklos išlaidų kompensavimo tvarkos aprašą (teikiamas tvirtinti savivaldybės tarybai (arba administracijos direktoriui), atsižvelgiant ir suderinus su savivaldybės teisės aktais).
- JRK stebi savanoriškos veiklos įgyvendinimo savivaldybėje procesą, teikia pasiūlymus dėl veiklos kokybės gerinimo.

Visų šių veiklų rezultatas – savanoriškos veiklos tradicijų savivaldybėje formavimasis, JST sampratos stiprinimas, akredituotos organizacijos, užtikrinančios savanoriškos veiklos vykdymą, užtikrinta savanoriškos veiklos kokybė, tęstinumas bei skatinama plėtra.

Korupcijos prevencija

Jaunimo reikalų koordinatorių prašome nedelsiant informuoti apie bet kokį JST įgyvendinimo pažeidimą. Situacijos apie kurias prašome informuoti, jeigu pastebėjote vieną iš čia išvardytų situacijų apie kurią Jums žinoma:

- Už savanorio dalyvavimą programoje siūlomi pinigai Jums, priimančios organizacijos atstovui ar SVOO mentoriui(ei);Savanoris(ė) nesilanko organizacijoje, tačiau yra programos dalyvis (ė);

- Organizacija priima daugiau savanorių nei suteikia akreditacija (skaičius galima patikrinti [JST priimančių organizacijų duomenų bazėje](#) ar susisiekus su JST koordinatoriumi);

- Organizacijos vadovė(as) yra savanorio(ės) mama ar tėtis, kt. giminaitis;
- Savanoriai yra atkalbami nuo dalyvavimo programoje, nors turi pirmumą dėl registracijos laiko;

- Savanorio kuratorius(ė) yra mama ar tėtis;

- Savanorius registruoja asmenys, nesusiję su registruojamu jaunuoliu

Jei turite dvejonų dėl čia išvardytų situacijų, prašome kreiptis telefonu ar el. paštu į Departamento direktorių Joną Laniauską.

Įrankiai, užtikrinantys JRK pagalbą įgyvendinant šią sritį

Teisės aktai

[LR Savanoriškos veiklos įstatymas](#)

[Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos aprašas](#)

[Jaunimo savanorius priimančių organizacijų akreditavimo tvarkos aprašas](#)

[Jaunimo savanorišką veiklą organizuojančių organizacijų akreditavimo tvarkos aprašas](#)

[JST savanorišką veiklą organizuojančių ir priimančių organizacijų veiklos kokybės tvarkos aprašas](#)

[Nacionalinės jaunimo savanoriškos veiklos programa](#)

[Savanoriškos veiklos išlaidų kompensavimo sąlygų ir tvarkos aprašas](#)

[Savanorių neformalioju būdu, JST metu įgytų, kompetencijų įvertinimo, įsivertinimo ir pripažinimo tvarkos aprašas](#)

Kita

[Akredituotų PO ir SVO organizacijų paieška](#)

[Diskusija apie savanorysę \(video įrašas\)](#)

Pavyzdinis jaunimo savanoriškos tarnybos finansavimo tvarkos aprašas (7 priedas)

Su savanoryste ir savanoriškos veiklos modeliu susijusi informacija ir dokumentai

<https://www.jrd.lt/informacija-jaunimui/savanoryste>

<http://www.zinauviska.lt/lt/savanoryste/kas-tai>

<http://www.3sektorius.lt/pilietines-iniciatyvos/savanoriau/>

GEROJI PATIRTIS

Šilalės rajono savivaldybė viena pirmųjų pasitvirtino savanoriškos veiklos įgyvendinimo modelį, kuris leidžia pritraukti daugiau jaunimo į savanorišką veiklą, nes sudaro palankias sąlygas savanoriauti (kompensuojamos tam tikros išlaidos) ir užtikrinti kokybišką savanorystę, suteikiančią savanoriams kompetencijų.

Svarbu atsižvelgiant į savivaldybės situaciją siekti didesnio savanoriškos veiklos supratimo, supažindinti suinteresuotus veikėjus su pagrindiniais savanoriškos veiklos principais, skatinti organizacijas ir įstaigas tapti savanorius priimančiomis organizacijomis, o jaunus žmones - savanoriauti ir pan. Tokios

veiklos pavyzdžiai gali būti įvairūs: bendradarbiaujant su savanoriškos veiklos įgyvendinimo patirtį turinčia organizacija Akmenės rajono savivaldybėje organizuotas [seminaras apie savanorišką veiklą, skirtas savivaldybės įstaigų ir organizacijų vadovams, darbuotojams](#), Vilniaus miesto savivaldybės įsteigta viešoji įstaiga, skirta skatinti savanorystę ir neformalųjį ugdymą Vilniaus mieste <http://savanoriucentras.lt/> ir kt.

Tęstinės veiklos pavyzdys - informacijos jauniems žmonėms apie įvairias savanoriškos veiklos galimybes savivaldybėje sklaida – [Savanorystės skatinimo programa Šakių rajono jaunimui](#).

TARPŽINYBINIS IR TARPSEKTORINIS BENDRADARBIAVIMAS

Jaunimo politika yra horizontalioji politikos sritis, apimanti daugelį sričių: pilietiškumo ugdymą, švietimą, neformalųjį švietimą, darbą ir užimtumą, socialinę ir sveikatos apsaugą ir kt. Todėl ją plėtojant svarbu užtikrinti įvairių žinybų savivaldybėje bendradarbiavimą sprendžiant su jaunimu susijusius klausimus, juos derinti su jaunais žmonėmis ar jaunimui atstovaujančiomis organizacijomis. JRK dažnai tampa pagrindiniu žmogumi, kuriančiu, bandančiu kurti tarpžinybinį tinklą.

Žinoma, kuriant tarpžinybinio bendradarbiavimo (toliau – TŽB) tinklą padeda neformalūs santykiai su administracijos skyrių vadovais ir specialistais, bet ką tik pradėjusiam dirbti JRK koordinatoriui tai gali būti nemenkas iššūkis. Galima pradėti nuo administracijos direktoriaus, skyrių ir kolegų, kurių viena iš veiklos sričių yra jaunimui skirtos paslaugos (vaiko teisių, švietimo, kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.), t. y. jei į jų veiklos lauką patenka asmenys nuo 14 iki 29 metų.

Z. P.

Šiuo atveju pagrindinis vaidmuo tenka JRK, kuris, siekdamas jaunų žmonių, kaip tikslinės grupės, pripažinimo kitose viešosiose politikos srityse:

1. Analizuoja kitų politikų (pvz., švietimo, sveikatos) priemones, siekia bendradarbiauti padedant kitų politikų atstovams pasiekti tikslų, susijusių su jaunimu kaip tiksline grupe. Nebūtinai tai turi atitikti JP priemones, svarbiausia, kad šios priemonės užtikrintų kokybiškas paslaugas jaunimui ir jaunimo dalyvavimą priimant sprendimus. Pavyzdžiui, JRK aktualu dirbti su vaikų neformaliojo švietimo arba dienos centrais, siekiant jiems padėti jų politikos srityse. Tačiau teikiant tokią pagalbą reikia nepamiršti, kad JP irgi gali pasiūlyti kitoms politikoms savo priemonių, tokių kaip, pvz., AJE steigimas neformaliojo švietimo įstaigose, mobilusis darbas su jaunimu – jaunimo darbo centruose, arba kompetencijų kėlimas JP srities mokymuose. Šiuo atveju svarbu laikytis principo: „Jeigu nori gauti, turi ir duoti“. Kuriant vaiko gerovės strategiją, visada galima išskirti ir aprašyti paslaugų teikimą paaugliams, kuriant sporto strategiją – nepamiršti jaunimo neformaliojo ugdymo ir t. t. Čia itin svarbu išmanyti tam tikrą sritį, nes tik tada siūlomos priemonės kitų politikų gali būti priimtos palankiai ir natūraliai.

Svarbu paminėti, kad JP turi labai stiprių darbo su paaugliais priemonių ir ši tikslinė grupė egzistuoja ir kitos politikos srityse, kaip viena iš prioritetinių grupių, tad bendradarbiaujant su kitų sričių atstovais, svarbu aiškiai matyti šią tikslinę grupę.

2. Tinkamai atstovauja JŽ interesams savivaldybėje, dalyvaudamas su JP įgyvendinimo sritimis tiesiogiai susijusių savivaldybės sudarytų komisijų darbe, darbo grupių veikloje, pasitarimuose ir teikia pasiūlymus. JRK iš anksto susipažįsta su darbo grupėse svarstoma medžiaga ir paruošia siūlymus / sprendimus vienais ar kitais klausimais.

Siūlytina kai kuriais klausimais (pagal poreikį) konsultuotis su JD ar JŽ. Atsisakyti požiūrio „aš geriau žinau, ko jiems reikia“.

Galimos darbo grupės ir komisijos:

- savivaldybės strateginio planavimo darbo grupė;
- vaiko gerovės komisija;
- Narkotikų kontrolės komisija;
- Nusikaltimų prevencijos ir kontrolės komisija;
- Neformaliojo vaikų švietimo programų vertinimo komisija;
- Švietimo ir ugdymo, kultūros ir sporto projektų vertinimo komisija;
- bendruomenės vaiko teisių apsaugos taryba;
- Sporto strategijos rengimo komisija;
- Savivaldybės renginių organizavimo darbo grupė;
- NVO taryba;
- jaunimo metodinė taryba prie Užimtumo tarnybos ir kt.

Dirbant darbo grupėse, labai svarbu rūpintis ne tik savo srities gerove: daug kartų svarbiau aiškus indėlis į bendrą darbo grupės rezultatą. Ir net jeigu kartais rezultatai nebus susiję su jaunimo politika, svarbu, kad JP politikos atstovai rodytų proaktyvaus dalyvavimo pavyzdį.

3. JRK taip pat palaiko ryšius ir bendradarbiauja su kaimiškų teritorijų ir miesto vietos veiklos grupėmis (toliau – VVG), esant galimybei JRK tampa VVG grupės savivaldybės atstovu ir valdymo organo nariu.

VVG yra svarbi tiek kaip tarpsektorinio bendradarbiavimo mechanizmas, užtikrinantis savivaldybės, privataus verslo bei vietos bendruomenių bendradarbiavimą, siekiant teritorijos ekonominės ir sociokultūrinės plėtros, gerosios patirties mainų ir bendradarbiavimo su kitomis Lietuvos ir užsienio VVG (kadangi jaunimas kaimo plėtros programose yra prioritetinga tikslinė grupė), tiek ir kaip finansinis krepšelis. Visų VVG strategijų tikslai turi būti skirti socialinės atskirties mažinimui, įtraukties didinimui, naujų darbo vietų kūrimui, pilietinio aktyvumo, savanoriškos veiklos skatinimui ir pan. Kaimiškiosios VVG šias strategijas įgyvendina skelbdamos kvietimus teikti atitinkamas paraiškas, kur projektams gali būti skirta nuo kelių tūkstančių iki šimto ir daugiau tūkstančių eurų. VVG yra puikus resursas, kurio pagalba galima finansuoti didesnius, ilgesnės trukmės jaunimo projektus, kurie būtų orientuoti ne į vienkartinio renginio organizavimą, bet į veiksmą, sukurtą pokytį, kuriantį ir plėtojantį paslaugas jaunimui konkrečioje vietovėje.

4. Inicijuoja ir kuria bendradarbiavimo tinklus. JRK, identifikavęs tam tikrą JŽ problemą (pvz., užimtumo stoka, būsto įsigijimas, didelis jaunų žmonių savižudybių skaičius ar kt.) bei žinodamas žinybų, veikiančių JP lauke situaciją, inicijuoja bendradarbiavimo tinklo kūrimąsi tai problemai spręsti. JRK moderuoja šių tinklų susitikimus: parengia darbotvarkę, sukviečia suinteresuotas šalis, pristato situaciją, pateikia visiems dalyvavusiems protokolą. JRK užtikrina, kad tokie tinklų susitikimai taptų reguliarūs, apibrėžtos trukmės (pvz., iki 2 val.) ir teiktų naudą bendradarbiaujantiems. Taip pat svarbu išbandyti įvairių tokių susitikimų formatą, siūlyti tokius klausimus, kurie tam tikrais atvejais kitoms politikoms svarbesni negu jaunimo politikos sričiai.

5. Bendradarbiauja, palaiko ryšius, tariausi su institucijomis, galinčiomis padėti, konsultuoti JŽ, pavyzdžiui, verslumo, mobilumo ir kitais klausimais (VŠĮ „Lietuvos Junior Achievement“, Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra, visuomenės sveikatos biuru ir pan.).

6. JRK gali inicijuoti ir organizuoti bent vieną renginį per metus (forumas, konferencija), skirtą TŽB veiklai pristatyti ir gerinti. Tai gali būti kasmet inicijuojamas / organizuojamas didesnis renginys, skirtas esamai problemai ar situacijai aktualizuoti (pvz., darbo su jaunimu situacijai savivaldybėje). Tikslas – skleisti žinią apie esamą situaciją ir pateikti siūlymų, įžvalgų, kaip ją keisti. Renginio metu gali būti parengiamos rezoliucijos.

7. JRK pagal poreikį teikia suinteresuotiems asmenims ir institucijoms informaciją apie JP įgyvendinimą savivaldybėje.

Galima naudotis jau sukurtomis TŽB priemonėmis, kurios savaime yra skirtos TBŽ stiprinti, pavyzdžiui, keturšaliais protokolais, jaunimo problemų sprendimo planais. Šiomis priemonėmis galima naudotis labai tikslingai, siekiant stiprinti bendradarbiavimą tarp įvairių politikų arba tikslingai išvedant kitų politikų atstovus iš komforto zonos.

Vienas iš svarbiausių TŽB įrankių yra SJRT, kurioje gali būti svarstomi su TŽB veikla susiję klausimai.

Įrankiai, užtikrinantys JRK pagalbą įgyvendinant šią sritį

[Integruota jaunimo politikos plėtra \(leidinys\)](#)

[Praktinis vadovas „Tarpžinybinio bendradarbiavimo stiprinimas Jaunimo politikos srityje“](#)

[Tarpžinybinis bendradarbiavimas nacionaliniu lygmeniu jaunimo politikos srityje](#)

[Europinė darbo su jaunimu vietos lygmeniu chartija](#)

[Draugiškos jaunimo savivaldybės rekomendacijos](#)

Vietos veiklos grupės:

[Kaimiškujų vietovių vietos veiklos grupių informacija](#)

[Miesto vietos veiklos grupių informacija](#)

GEROJI PATIRTIS

Rekomenduojama patiems inicijuoti, kurti ir moderuoti darbo grupes, tarpžinybinius tinklus aktualiems JP įgyvendinimo klausimams ar problemoms spręsti, pvz. darbo su sunkumus patiriančiais jaunuoliais tarpžinybinį tinklą ar pan. Pateiksiu Telšių rajono savivaldybės pavyzdį. Toks tinklas susiformavo natūraliai, nes tuo metu neveikė Vaiko gerovės komisijos jaunuoliams skiriamos priemonės. JRK kartu su specialistu, atsakingu už Vaiko gerovės komisijos veiklos koordinavimą, inicijavo organizacijų, į kurias nukreipiami jaunuoliai ir tų įstaigų, iš kurių jie dažniausiai patenka į Vaiko gerovės komisiją, susitikimą (buvo vaikų globos namų, jaunimo mokyklos, socialinių paslaugų, vaiko dienos centrų, vaiko teisių skyriaus, psichologinės, pedagoginės tarnybos atstovai). Susitikime taip pat dalyvavo patyręs jaunimo darbuotojas, dirbantis su tokiais jaunuoliais (jo vaidmuo – pateikti savo darbo su sunkumus patiriančiais jaunuoliais įžvalgas). Susitikimo tikslas – skatinti institucijų, dirbančių su sunkumus patiriančiais jaunuoliais, bendradarbiavimą gerinant skiriamų priemonių poveikumą jaunuoliams. Per susitikimą išryškėjo darbuotojų kompetencijų stoka, motyvacijos trūkumas. Atsižvelgiant į tai, buvo inicijuotas projektas kompetencijoms šioje srityje didinti. Šis susitikimas paskatino surengti ir kitus susitikimus, kuriuose dalyvaujantys asmenys dalijosi ir aptarė atvejus, susijusius su sunkumus patiriančiais jaunuoliais, buvo numatyti vienokie ar kitokie veiksmai, kuriuos organizacijos įsipareigoja vykdyti. Šiuo metu

institucijos vykdo bendrus projektus, organizuojamos stovyklos, kuriose dirbama su sunkumus patiriančiais jaunuoliais. Šis tinklas pamažu išibėgėja ir vykdo kryptingą, visas bendradarbiaujančias organizacijas tenkinančią veiklą. Viena iš šio tinklo gyvavimo sėkmių – jis sukurtas konkrečiai problemai spręsti ir nereglamentuotas jokiais teisės aktais, įpareigojančiais bendradarbiauti.

Apibendrinant galima teigti, kad tokių tinklų kūrimasis ir bendradarbiavimo sėkmė priklauso ir nuo to, kokių pagrindų tinklas yra sukurtas: formaliai – reglamentuojamas teisės aktais (įsakymu ir pan.), ar inspiruotas neformalaus bendravimo / bendradarbiavimo. Pastarasis variantas efektyvesnis, kaip ir minėtame pavyzdyje, nes renkasi tos institucijos, kurios nori pačios vienaip ar kitaip prisidėti prie problemos sprendimo.

Z. P.

JAUNIMO POLITIKOS VEIKLOS SRIČIŲ ADMINISTRAVIMAS

Šioje dalyje įtrauktos kelios JRK veiklos sritys, kurios apima veiklas, reikalingas arba savaime atsirandančias įgyvendinant kitas JRK veiklos sritis.

Jaunimo reikalų koordinatoriams yra skiriamas valstybės finansavimas. Lėšos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti skiriamos iš valstybės biudžeto ir pervedamos savivaldybėms kaip specialioji tikslinė dotacija. Asignavimai skiriami jaunimo koordinatoriaus etatui išlaikyti ir administracinėms funkcijoms vykdyti, konkrečiai:

1. JRK darbo užmokesčiui ir Socialinio draudimo įmokoms;
2. Administracinėms išlaidoms (darbo vietos išlaikymo, ryšių, komandiruočių (580 eurų), darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo išlaidos (1,5 proc. nuo vieno valstybės tarnautojo darbo užmokesčio fondui apskaičiuotų asignavimų).

Siūlome susipažinti su [specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšų apskaičiavimo metodika](#).

JRK turėtų domėtis ir sekti, kokia suma skiriama savivaldybei, kaip ji išskirstoma, koks teikiamas lėšų poreikis SADM. Svarbu žinoti, jog su jaunimo teisių apsaugos funkcijos finansavimu susijusius klausimus koordinuoja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

FAKTAIS IR ŽINIOMIS GRĮSTA JAUNIMO POLITIKA

JRK, įgyvendindamas šią sritį, renka ir sistemina duomenis apie savivaldybės teritorijoje gyvenančio jaunimo padėtį, analizuoja JO ir su jaunimu dirbančių organizacijų situaciją, darbo su jaunimu paslaugas, infrastruktūrą, jų plėtrą, savanoriškos veiklos galimybes, įvairių jaunimo tikslinių grupių poreikius. Svarbu užtikrinti, kad įvairios šiose rekomendacijose aprašytos JP priemonės būtų nuolat analizuojamos skirtingais pjūviais (koks finansavimas yra skiriamas, kiek JŽ dalyvauja įvairiose programose, centruose, ir t. t.).

Kuriant jaunimo politiką, grįstą žiniomis ir faktais, reikėtų atkreipti dėmesį, kad:

1. Esamos jaunimo situacijos savo savivaldybėje monitoringas turi būti atliekamas kasmet **pagal tuos pačius vertinimo kriterijus** ir tam tikru periodiškumu.

JRK pagal numatytą Jaunimo politikos įgyvendinimo savivaldybėje vertinimo kriterijų sąrašą (8 priedas) kiekvienais metais renka duomenis iš kitų žinybų apie veiklą, prisidedančią prie JP įgyvendinimo savivaldybėje, ir gilinaisi į jų pasiektus rezultatus.

Teminę statistiką (jaunimo / jaunimo politikos statistiką iš kultūros, švietimo, socialinių ir kitų sričių) galima susirinkti iš metinių savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų veiklos ataskaitų, įvairių savivaldybės planavimo dokumentų metinių ataskaitų, rodiklių ataskaitų. Taip pat – įvairių savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų, įgyvendinamų projektų arba projektų, kuriuose savivaldybė ar jai pavaldžios įstaigos yra partneris (-iai), metinių ir galutinių ataskaitų.

2. Rekomenduojama nustatyti aiškius vertinimo rodiklius tiek finansuotose programose, tiek projektuose, tiek biudžetinėse įstaigose.

3. Svarbu užtikrinti objektyvų rodiklių skaičiavimą, tyrimų atlikimą.

4. Rekomenduojama, kad būtų atliekami taikomieji tyrimai ir analizės siekiant gauti naujų žinių ir jas praktiškai taikyti kuriant konkrečius JP įgyvendinimo įrankius arba sprendžiant problemas (pvz., kaip plėsti darbą su jaunimu, ar tinkamas mokyklų infrastruktūros prieinamumas ir t.t.).

Galimas variantas – rinkti informaciją apie savivaldybės ir jai pavaldžių biudžetinių įstaigų, NVO kitų juridinių asmenų atliktus tyrimus, apklausas, studijas apie savivaldybės teritorijoje gyvenantį jaunimą arba atskiras jaunimo amžiaus ar socialines grupes (moksleiviai, bedarbiai, ir pan.), gautus rezultatus sisteminti, atlikti surinktų duomenų analizę. Labai svarbu įvertinti, kaip buvo atlikti minėti tyrimai ir analizės, kaip buvo surinkti duomenys, ar jais tikrai galima remtis ir naudoti vertinant esamą situaciją, rengiant tam tikras priemones, teikiant siūlymus dėl JŽ problemų sprendimo ir pan. Tyrimams atlikti galima pasitelkti, kreiptis į aukštąsias mokyklas (kolegijas arba universitetus), socialinių mokslų studijų dėstytojus ir studentus. Siūloma pasirašyti bendradarbiavimo sutartis tarp aukštųjų mokyklų ir savivaldybės administracijos. Savivaldybės gali kurti kitus bendradarbiavimo mechanizmus, pvz., įsteigti stipendijas už geriausius tyrimus / studijas / mokslinius darbus atitinkamoje srityje – tuo pačiu tai galėtų būti įrankiu, leidžiančiu veiksmingai paremti iš savivaldybės kilusius studentus mainais už savivaldybei reikalingą darbą.

5. Priklausomai nuo situacijos ir poreikio, JRK taip pat gali teikti pasiūlymus savivaldybei, įstaigoms ar organizacijoms, kad atliekant savivaldybės gyventojų ar atskirų socialinių grupių apklausas, studijas, kitus tyrimus, būtų išskirta ir jaunimo amžiaus grupė ar tam tikri vertinimo rodikliai.

6. Galimas variantas – vykdyti neformaliojo ugdymo programas, kurių metu galima surinkti JŽ nuomonę ir tuo pačiu įtraukti juos į sprendimų priėmimą. Siūloma naudoti ir struktūrinio dialogo elementus.

7. Jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo metodika ir jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo aprašas gali būti naudojamas kaip įrankis siekiant įsivertinti jaunimo politikos situaciją vietos lygmeniu bei skatinant žiniomis ir faktais grįstų sprendimų, veiklos planų, strategijų kūrimą, tačiau prieš atliekant šį vertinimą rekomenduojama išanalizuoti jo svarbą, įtaką, naudą savivaldybėje vykstantiems procesams, įvertinti išvadų ir rekomendacijų įgyvendinimo galimybes, kitus aktualius aspektus.

Įgyvendinant faktais ir žiniomis grįstą jaunimo politiką, svarbu nebijoti įvairių tyrimų arba analizių rezultatų, kurie tam tikrais atvejais gali nesutapti su jūsų arba savivaldybės atstovų nuomone. Kitu atveju politikos formavimas bus grįstas nuostatomis ir subjektyvia nuomone, o tai yra nesisteminis ir pavojingas požiūris.

Įrankiai, užtikrinantys JRK pagalbą įgyvendinant šią sritį

Jaunimo politikos įgyvendinimo savivaldybėje vertinimo kriterijų sąrašas (8 priedas)

[Rekomendacijos dėl duomenų apie neaktyvius JŽ savivaldybėse rinkimo ir ataskaitų teikimo](#)

[Jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo metodika ir jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo aprašas.](#)

[Jaunimo organizacijų veiklos kokybės vertinimo klausimynas](#)

[2004–2014 m. jaunimo ir jaunimo politikos apžvalga](#)

[Metodika, reikalinga jaunimo problematikos tyrimams savivaldybėse atlikti](#)

[Nacionalinė jaunimo organizacijų veiklos kokybės gerinimo metodika](#)

[Kompleksinės pagalbos priemonės neorganizuotam jaunimui](#)

GEROJI PATIRTIS

Inicijuojamos ir atliekamos įvairios galimybių studijos, pvz., atvirojo darbo su jaunimu plėtrai (pvz., [Šiaulių rajono savivaldybėje](#), [Vilniaus miesto savivaldybėje](#)), jaunimo situacijos tyrimai (pvz., [Klaipėdos miesto savivaldybėje](#)).

Taip pat kuriami jaunimo žemėlapiai, kuriuose pateikiama informacija apie savivaldybėje veikiančias jaunimo, su jaunimu dirbančias organizacijas, karjeros centrus, neformaliojo švietimo įstaigas, vaikų dienos centrus ir kt. (pvz., [Kauno miesto savivaldybėje](#), [Vilniaus miesto savivaldybėje](#)).

JAUNIMO POLITIKOS PRIEMONIŲ PROGRAMAVIMAS

Rengiant ilgalaikius dokumentus, planuojant priemones svarbu atlikti jaunimo situacijos, socialinės erdvės analizes ir turėti faktais ir žiniomis grįstą pagrindą, pagal kurį būtų galima rinktis JP priemones (socialinės erdvės analizę plačiau aptarsime gerosios patirties skyriuje). Kitas labai svarbus aspektas šioje veiklos srityje – JP priemonių įgyvendinimo pokyčių analizė, leidžianti kokybiškai ir efektyviai įgyvendinti JP savivaldybėje. Tam svarbu numatyti pamatuojamus rodiklius arba turėti atitinkamus instrumentus, leidžiančius išmatuoti pokytį.

Siekiant, kad JP priemonės būtų orientuotos į JŽ poreikius bei interesus ir aplinką, JRK:

1. Sistemiskai planuoja JP įgyvendinimo savivaldybėje priemones ir koordinuoja jų įgyvendinimą. Šiuo atveju svarbu, kad atsirastų sisteminis, pasikartojantis planavimas, o ne tik spontaniškai rengiami planai ar priemonės. JRK, analizuodamas esamą situaciją, JŽ poreikius, planuoja JP įgyvendinimo priemones savivaldybėje ir teikia SJRT svarstymui. Į planavimo procesą įtraukia JŽ ir kuo įvairesnių sričių atstovus, susijusius su JP (pvz., statybos, urbanistikos skyriaus, architektūros specialistų ir pan.) Įvairių sričių atstovų dalyvavimas planuojant sudaro sąlygas, kad priimti sprendimai tampa visiems dalyviams suprantami ir priimtini, tad juos dažnai lengviau ir kokybiškiau įgyvendinti.

2. Užtikrinant planavimo kultūros formavimąsi, JRK planuoja savo ir su JRD suderina metines veiklos užduotis. Svarbu atsižvelgti į nacionalinius ir savivaldybės JP prioritetus.

3. Analizuodamas esamą jaunimo situaciją, JŽ poreikius ir atsižvelgdamas į nacionalinius, miesto ir rajono vietos veiklos grupių, regiono plėtros, integruotos teritorijos vystymo programos ir kitus strateginio planavimo dokumentus ir juose numatytus veiksmus, susijusius su jaunimo politika, teikia pasiūlymus, suderintus su SJRT, dėl JP priemonių įgyvendinimo ilgalaikiam savivaldybės strateginiam plėtros planui (iki 10-ies metų).

4. Analizuoja ir vertina JP įgyvendinimo priemonių pasiektus rezultatus ir rodiklius. JRK, planuodamas JP priemones, susikuria ir instrumentus, kaip bus pamatuotas JP priemonių rezultatas. Tai yra grįžtamasis ryšys, leisiantis pažiūrėti, kokių pokyčių įvyko įgyvendinus vieną ar kitą priemonę. Rekomenduojama, kad grįžtamasis ryšys, įsivertinimas būtų dokumentuojamas, t. y., pateikiami įvairūs klausimynai, kuriuos užpildytų tiek paslaugos teikėjas, tiek gavėjas, anketos individualiam įsivertinimui, jaunimo grupės, atvirojo darbo su jaunimu ir kitų veiklų įsivertinimams.

5. Teikia pastabas savivaldybės teisės aktams, planavimo dokumentams, siekiant įtraukti jaunimą kaip tikslinę grupę į kitas politikas. Šiuo atveju svarbu akcentuoti, kad siekiama optimizuoti savivaldybės išteklius ir efektyviai išnaudoti sukurtą infrastruktūrą JP tikslams įgyvendinti. JRK gali būti kviečiamas ir dalyvauja įvairiose tarpžinybinėse darbo grupėse, kuriose atstovauja JŽ interesus ir teikia pasiūlymus atsižvelgdamas į esamą JŽ situaciją ir jų poreikius. Motyvuojama tuo, kad JRK išmano jaunimo situaciją, žino ir atstovauja JŽ interesus pagal pareigybėse numatytas funkcijas.

Siektina savivaldybėse turėti atskirą trimetę programą, skirtą JP įgyvendinti ir integruoti į strateginį savivaldybės veiklos planą. Savivaldybėse, kuriose neįmanoma atskira JP įgyvendinimo programa, rekomenduojama į esamas programas įtraukti JP priemones kaip vieną tikslų ir (arba) uždavinių. Patvirtinusiems trimetį savivaldybės jaunimo problemų sprendimo planą, rekomenduojama jį transformuoti / integruoti į Jaunimo politikos įgyvendinimo programą. Taip pat manoma, kad (atsižvelgiant į savivaldybių specifiką) parengtos JP įgyvendinimo programos galėtų pakeisti savivaldybėse vis dar galiojančias, bet nebeaktualias JP koncepcijas.

Įrankiai, užtikrinantys JRK pagalbą įgyvendinant šią sritį

[Nacionalinės jaunimo politikos 2020 metų veiksmų planas](#)

[Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijos](#)

[Integruota jaunimo politikos plėtra \(leidinys\)](#)

GEROJI PATIRTIS

Rengiant ilgalaikius dokumentus, planuojant priemones svarbu atlikti ne tik jaunimo situacijos analizę, bet ir jų socialinės erdvės analizę ir į tai atsižvelgti. Šiuo atveju socialinė erdvė būtų kaip tam tikra teritorija, kuri apibrėžiama pagal natūralias teritorines ribas (upė, geležinkelis, kelias ir kt.). Pvz., jeigu per miestą teka upė ir dalija jį į dvi dalis, būtų dvi socialinės erdvės: viena – vienoje upės pusėje, antroji – kitoje upės pusėje. Socialinės erdvės gali būti apibrėžiamos ir pagal kitus kriterijus: geografinę, socialinę, transporto ir kt. padėtis.

Taip pat kaip pavyzdį pateikiame Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos patvirtintą [Jaunimo politikos plėtros programą](#), kurioje numatyti planuojami įgyvendinti tikslai, uždaviniai, priemonės ir siektini rodikliai.

INFORMACIJOS VIEŠINIMAS

Informacijos viešinimo srityje JRK numatomas vaidmuo – užtikrinti, kad visi suinteresuotieji (JŽ, JD ir kt.) gautų išsamią, objektyvią, suprantamą ir patikimą informaciją jiems rūpimais klausimais. Siektina, kad JRK viešinama informacija būtų lengvai pasiekama, operatyviai atnaujinama.

Įgyvendindamas šią veiklos sritį, JRK:

1. Kaupia ir skleidžia informaciją apie jaunimo veiklos galimybes, konsultuoja šiais klausimais JŽ ir JO. Sistemingai peržiūri aktualiausią informaciją, susijusią su JŽ galimybėmis. Pagal poreikį ir tematiką informuoja suinteresuotuosius.

2. Administruoja oficialią savivaldybės internetinės svetainės informacinę dalį JAUNIMAS, užtikrina, jog būtų reguliariai atnaujinama ir tinkamai teikiama aktuali, su JP susijusi informacija.

Siūlomas skelbiamos informacijos savivaldybės internetiniame puslapyje turinys apimtų:

- NAUJIENOS, aktualios JŽ, JO
- JAUNIMO REIKALŲ KOORDINATORIUS (kontaktai, kada ir kaip pasiekiamas)
- JAUNIMO REIKALŲ TARYBA:
- JRT nariai ir jų kontaktai
- JRT metinis planas
- JRT posėdžių darbotvarkės
- JRT protokolai
- JRT ataskaitos
- ATVIRASIS / MOBILUSIS / DARBAS SU JAUNIMU GATVĖJE
- JAUNIMO INFORMAVIMAS IR KONSULTAVIMAS
- JAUNIMO IR SU JAUNIMU DIRBANČIOS ORGANIZACIJOS, NEFORMALIOS GRUPĖS, MOKINIŲ, STUDENTŲ SAVIVALDOS
- Teikiamos paslaugos, darbo grafikas, kontaktai (*Facebook* profilis, el. paštas ir pan.)
- FINANSAVIMO GALIMYBĖS (konkursai, programos, vertinimo procedūros ir pan.)

GEROJI PATIRTIS

Pateikiant informaciją savivaldybės internetiniame puslapyje, turėtų būti išlaikoma aiški struktūra (t. y. lengva suprasti, kurioje vietoje ieškoti reikiamos informacijos), taip pat svarbu, jog būtų galima rasti ir naujausią, ir kelių metų senumo informaciją (pvz., naujai paskelbto jaunimo projektų finansavimo dokumentus ir ankstesnių metų SJRT veiklos ataskaitas). Keletas skirtingų pavyzdžių, kaip pateikiama informacija savivaldybių internetinėse svetainėse: [Pakruojo rajono](#), [Utenos rajono](#), [Vilniaus miesto](#).

**(Savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos (SJOT) jaunimo atstovų delegavimo į
Savivaldybės jaunimo reikalų tarybą rašto pavyzdinė forma)**

_____ jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritas stalas“
(*juridinio asmens kodas, adresas, kontaktinė informacija*)

2020- - Nr.

_____ savivaldybės tarybai

Adresas

DĖL _____ SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS
DELEGATŲ

_____ jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritas stalas“ Visuotinio narių susirinkimo, vykusio _____ m. _____ mėn. _____ d., priimtu sprendimu ir remiantis _____ savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nuostatų, patvirtintų _____ savivaldybės tarybos 20 _____ m. _____ mėn. _____ d., sprendimu Nr. _____, _____ straipsniu, deleguoja:

E il. Nr.	Deleguojamo asmens vardas ir pavardė	Keičiamo asmens vardas ir pavardė

Visas deleguojamų asmenų sąrašas:

E il. Nr.	Vardas, Pavardė	Deleguojamas iki	El. paštas	Tel. Nr.

Pirmininkas

(Vardas, pavardė)

(parašas)

JAUNIMO ATSTOVŲ RINKIMŲ ORGANIZAVIMO TVARKOS PAVYZDINIS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Jaunimo atstovų rinkimų organizavimo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) nustato savivaldybės jaunimo reikalų tarybos (toliau – SJRT) jaunimo atstovų rinkimų (toliau – jaunimo atstovų rinkimai) vykdymo tvarką.
2. SJRT jaunimo atstovai renkami viešo visuotinio jaunimo organizacijų ir su jaunimu dirbančių organizacijų, mokinių ir (ar) studentų savivaldų atstovų, veikiančių savivaldybės teritorijoje, susirinkimo (toliau – visuotinis susirinkimas) metu.
3. Renkamų SJRT jaunimo atstovų skaičius numatomas SJRT nuostatuose.
4. SJRT jaunimo atstovai renkami dviejų metų kadencijai. Jaunimo atstovai SJRT dirba visuomeniniais pagrindais.
5. Už jaunimo atstovų rinkimų organizavimą atsakingas savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius (toliau – JRK).
6. Jaunimo atstovų rinkimai organizuojami ne vėliau kaip praėjus mėnesiui nuo paskutinės SJRT kadencijos dienos. Jaunimo atstovų rinkimų datą skelbia JRK.
7. Šis aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymu, Savivaldybių jaunimo reikalų tarybų pavyzdiniais nuostatais ir kitais teisės aktais.
8. Šis aprašas yra rekomendacinio pobūdžio. Rekomenduojama savivaldybės JRK savo veikloje vadovautis šiuo aprašu.

II SKYRIUS KANDIDATAI Į SJRT JAUNIMO ATSTOVUS

9. Kandidatuoti į SJRT jaunimo atstovus gali asmenys nuo 14 metų iki 29 metų (įskaitytinai).
10. Kandidatus į SJRT jaunimo atstovus gali siūlyti jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, mokinių ir (ar) studentų savivaldos, veikiančios savivaldybės teritorijoje, iš savo narių. Kandidatais gali save išsikelti ir pavieniai asmenys. Kandidatų į SJRT jaunimo atstovus skaičius neribojamas.
11. Kandidatų į SJRT jaunimo atstovus registracija prasideda ne vėliau kaip likus 14 darbo dienų iki jaunimo atstovų rinkimų ir baigiasi likus ne mažiau kaip 5 darbo dienoms iki rinkimų. Registracijos metu kiekvienas kandidatas pateikia užpildytą kandidato į SJRT jaunimo atstovus anketą (1 priedas), prideda trumpąmotyvacinį laišką ir mažiausiai vieną rekomendaciją iš jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, mokinių ir (ar) studentų savivaldos, veikiančios savivaldybės teritorijoje.
12. Nuolat atnaujinamas kandidatų į jaunimo atstovus SJRT sąrašas (kandidato vardas, pavardė, amžius ir atstovaujama organizacija (jeigu tokia yra)) bei jų pateiktas motyvacinis laiškas ir rekomendacija (-os) tapti SJRT nariu teisės aktų nustatyta tvarka viešai skelbiami Savivaldybės interneto svetainėje ir kitose pasirinktose visuomenės informavimo priemonėse Kandidatų sąrašas

į SJRT jaunimo atstovus turi būti viešai paskelbtas ne vėliau kaip likus 3 darbo dienoms iki SJRT jaunimo atstovų rinkimų. Minėto sąrašo viešinimas turi atitikti teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų teisinę apsaugą, nuostatas.

III SKYRIUS

JAUNIMO ATSTOVŲ RINKIMŲ VYKDYMAS

13. SJRT Jaunimo atstovų rinkimų data skelbiama ne vėliau kaip likus 14 darbo dienų iki rinkimų dienos. Informacija apie SJRT jaunimo atstovų rinkimus ir organizuojamą visuotinį susirinkimą yra viešai skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje ir kitose pasirinktose visuomenės informavimo priemonėse.

14. Apie SJRT jaunimo atstovų rinkimus JRK informuoja ir kviečia dalyvauti savivaldybėje veikiančias jaunimo organizacijas, su jaunimu dirbančias organizacijas, mokinių ir (ar) studentų savivaldas elektroniniu paštu ir kitomis reikalingomis priemonėmis bei būdais.

15. Visuotinio susirinkimo skelbime / informacijoje turi būti nurodyta susirinkimo vieta, laikas, preliminari darbotvarkė, kandidatų į jaunimo atstovus SJRT ir visuotinio susirinkimo dalyvių registravimosi tvarka bei terminai.

16. Visuotiniame susirinkime dalyvauja ir sprendžiamojo balso teisę turi vienas atstovas iš kiekvienos jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, mokinių ir (ar) studentų savivaldos, veikiančios savivaldybės teritorijoje. Apie savo dalyvavimą visuotiniame susirinkime kiekviena organizacija / savivalda turi pranešti JRK ne vėliau kaip likus 5 darbo dienoms iki visuotinio susirinkimo. Atstovas į visuotinį susirinkimą deleguojamas pateikiant delegavimo raštą, kuriame turi būti nurodyta deleguojamo asmens vardas, pavardė, einamos pareigos organizacijoje / savivaldoje ir kontaktinė informacija. Delegavimo raštas turi būti pasirašytas organizacijos / savivaldos vadovo ar jo įgalioto asmens pridedant įgaliojimo kopiją.

17. Visuotiniame susirinkime dalyvaujančių organizacijų ir savivaldų sąrašas turi būti skelbiamas Savivaldybės interneto puslapyje ir kitose pasirinktose visuomenės informavimo priemonėse ne vėliau kaip likus 3 darbo dienoms iki rinkimų.

18. Prieš prasidedant visuotiniams susirinkimui turi būti rengiama dalyvių registracija, kurios metu registruojami į visuotinį susirinkimą atvykę dalyviai. Dalyviai atvykę į visuotinį susirinkimą, tačiau neužsiregistravę registracijos metu, rinkimų balsavime nedalyvauja.

19. Visuotinį susirinkimą pradeda JRK arba jį pavaduojantis savivaldybės administracijos darbuotojas. JRK arba jį pavaduojantis savivaldybės administracijos darbuotojas pirmininkauja visuotiniame susirinkime kol išrenkamas visuotinio susirinkimo pirmininkas.

20. Prasidėjus visuotiniame susirinkime turi būti tvirtinama visuotinio susirinkimo darbotvarkė. Patvirtinus visuotinio susirinkimo darbotvarkę atviru balsavimu paprasta balsų dauguma išrenkamas visuotinio susirinkimo pirmininkas. Pirmininko kandidatūras siūlo užsiregistravę visuotinio susirinkimo dalyviai.

21. Visuotinis susirinkimas yra protokoluojamas. Visuotinio susirinkimo sekretoriaus funkcijas atlieka JRK arba jį pavaduojantis savivaldybės administracijos darbuotojas.

22. Visuotinio susirinkimo metu išrenkama balsų skaičiavimo komisija, kurią sudaro ne mažiau kaip 3 nariai ir kuri iš savo narių paprasta balsų dauguma išsirenka balsų skaičiavimo komisijos pirmininką. Kol neišrinkta balsų skaičiavimo komisija, balsus skaičiuoja visuotinio susirinkimo pirmininkas.

23. Visuotinio susirinkimo pirmininkas paskelbia kandidatų į SJRT jaunimo atstovus sąrašą. Kiekvienas kandidatas (abėcėlės tvarka pagal pavardę) prisistato iki 5 min. Kiekvienas susirinkimo dalyvis turi teisę užduoti po du klausimus kiekvienam iš kandidatų.

24. Jaunimo atstovai į SJRT visuotiniame susirinkime renkami slaptu balsavimu.

25. Prieš pradėdant balsavimą, balsų skaičiavimo komisija remdamasi visuotinio susirinkimo dalyvių registracijos sąrašu patikrina, ar yra aprašo 32 p. nustatytas kvorumas.

26. Paskelbus balsavimo pradžią, deleguotiems jaunimo organizacijų, su jaunimu dirbančios organizacijų, mokinių ir (ar) studentų savivaldų atstovams išduodami iš anksto parengti slapto balsavimo biuleteniai (2 priedas). Balsavimo biuleteniai išduodami tik tiems organizacijų / savivaldų asmenims, kurių dalyvavimas visuotiniame susirinkime yra patvirtintas delegavimo raštu. Jeigu organizacija / savivalda iki visuotinio susirinkimo pradžios nepateikė delegavimo rašto, balsavimo biuletenis gali būti išduotas tik organizacijos / savivaldos vadovui. Vienam organizacijos / savivaldos atstovui gali būti išduodamas tik vienas balsavimo biuletenis.

27. Į balsavimo patalpą užeina tik po vieną susirinkimo dalyvį.

28. Visuotinio susirinkimo dalyviai renka tiek SJRT jaunimo atstovų, kiek reglamentuoja SJRT nuostatai, balsuodami už balsavimo biuletenyje nurodytus kandidatus, pažymint ties pasirinktais kandidatais. Balsuojama ne daugiau kaip už tiek kandidatų, kiek yra renkamų SJRT jaunimo atstovų. Biuletenis su atžymomis įmetamas į balsadėžę.

29. Pasibaigus slaptam balsavimui, balsų skaičiavimo komisija suveda balsavimo rezultatus. Balsų skaičiavimo komisijos pirmininkas paskelbia rezultatus visuotiniam susirinkimui ir slapto balsavimo balsų rezultatų nustatymo protokolą (3 priedas) perduoda visuotinio susirinkimo pirmininkui.

30. Išrinktais į SJRT jaunimo atstovais laikomi tie kandidatai, kurie surinko daugiausia balsų. Jeigu keli kandidatai surenka vienodą skaičių balsų ir tai lemia, kuris kandidatas turi tapti SJRT jaunimo atstovu, organizuojamas papildomas slaptas balsavimas, kurio metu balsuojama tik už kandidatus, surinkusius vienodą skaičių balsų.

31. Jaunimo atstovų rinkimų rezultatai įforminami visuotinio susirinkimo protokolu, kurį pasirašo susirinkimo pirmininkas ir sekretorius. Visuotinio susirinkimo protokolas pateikiamas JRK ir saugomas Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka ir terminais.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32. Jaunimo atstovų rinkimai laikomi įvykusiais, jeigu visuotiniame susirinkime dalyvauja ne mažiau kaip 1/2 apie savo dalyvavimą pranešusių ir savo atstovą balsavimui delegavusių jaunimo organizacijų, su jaunimu dirbančių organizacijų, mokinių ir (ar) studentų savivaldų, veikiančių savivaldybės teritorijoje.

33. Neįvykus jaunimo atstovų rinkimams, pakartotiniai rinkimai organizuojami ne vėliau kaip po 2 savaičių.

34. SJRT nario, jaunimo atstovo, įgaliojimai nutrūksta, jeigu SJRT narys nebegali toliau eiti SJRT nario, jaunimo atstovo, pareigų arba atsistatydina savo noru anksčiau negu pasibaigia jo kadencija SJRT.

35. Nutrūkus SJRT nario, jaunimo atstovo, įgaliojimams, jo vietą užima daugiausia balsų visuotinio susirinkimo metu surinkęs, tačiau į SJRT nepatekęs kandidatas. Jeigu tokio kandidato nėra arba kandidatas atsisako tapti SJRT nariu, organizuojami pakartotiniai jaunimo atstovų rinkimai.

**(Kandidato į savivaldybės jaunimo reikalų tarybos jaunimo atstovus registracijos
anketos pavyzdinė forma)**

KANDIDATO Į _____ SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ
TARYBOS JAUNIMO ATSTOVUS
REGISTRACIJOS ANKETA

Kandidato duomenys	
Vardas, pavardė	
Gimimo data	
Atstovaujama organizacija / savivalda	<i>(prašome nurodyti pilną vienos jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, mokinių ar studentų savivaldos pavadinimą arba nurodyti, jog tokios organizacijos / savivaldos nėra)</i>
Kontaktinė informacija	<i>(el. pašto adresas ir tel. numeris)</i>

Kartu su užpildyta ir pasirašyta registracijos anketa pridedama:

1. Trumpa motyvacija tapti savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nariu, jaunimo atstovu (iki 1 A4 formato lapo apimties).
2. Mažiausiai vienos jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, mokinių ir (ar) studentų savivaldos rekomendacija dėl tapimo savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nariu, jaunimo atstovu.

(anketos užpildymo data)

(parašas)

PASTBA: Kandidato pateikti duomenys raikalingi ir bus naudojami tik jaunimo atstovų į savivaldybės jaunimo reikalų tarybą rinkimams organizuoti. Viešai bus skelbiami šie kandidato pateikti duomenys: vardas, pavardė, amžius, atstovaujama organizacija / savivalda, pateikta motyvacija ir rekomendacija (-os) dalyvauti rinkimuose.

(Slapto balsavimo biuletenio pavyzdinė forma)

JAUNIMO ATSTOVŲ Į

_____ SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ

TARYBĄ RINKIMAI

Data

BALSAVIMO BIULETENIS

PAŽYMĖKITE NE DAUGIAU KAIP

(įrašyti skaičiu) KANDIDATUS

VARDENIS PAVARDENIS	☐
VARDENĖ PAVARDENĖ	☐
<i>(įrašyti visus kandidatus)</i>	☐
	☐
	☐
	☐

(Slapto balsavimo balsų skaičiavimo komisijos protokolo pavyzdinė forma)

**JAUNIMO ATSTOVŲ Į _____ SAVIVALDYBĖS
JAUNIMO REIKALŲ TARYBĄ RINKIMŲ
BALSŲ SKAIČIAVIMO KOMISIJOS PROTOKOLAS**

201....m.d. Nr.
(vieta)

Balsų skaičiavimo komisijos posėdis įvyko _____
(data)

Balsų skaičiavimo komisijos
pirmininkas _____

Balsų skaičiavimo komisijos nariai:

1. Dėl jaunimo atstovų rinkimų į Savivaldybės jaunimo reikalų tarybą:

1.1. Dėl kandidato Vardenio, Pavardenio išrinkimo Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nariu;

1.2. Dėl kandidato.....

2. Įteikta balsavimo biuletenių _____

3. Gauta balsavimo biuletenių _____, iš jų

negaliojantys _____

4. Balsavimo rezultatai:

Eil. Nr.	Kandidatas	Balsavimo rezultatai (nurodoma skaičiumi ir žodžiu)	Reitingavimas, pagal surinktų balsų skaičių	Balsavimo išvada (nurodoma, išrinktas ar neišrinktas)
1.	Vardenis, Pavardenis	Surinktas balsų skaičius.....	Pvz., 2	
2.	Vardenis, Pavardenis	Surinktas balsų skaičius.....	Pvz., 1	

Komisijos pirmininkas

(parašas
)

(vardas, pavardė)

Komisijos nariai

(parašas
)

(vardas, pavardė)

(parašas
)

(vardas, pavardė)

(Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nuostatų pavyzdinė forma)

PATVIRTINTA:

_____savivaldybės tarybos
20__m._____d. sprendimu Nr. _____

**XXX SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBŲ PAVYZDINIAI
NUOSTATAI**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Savivaldybių jaunimo reikalų tarybų pavyzdiniai nuostatai (toliau – Nuostatai) nustato savivaldybių jaunimo reikalų tarybų tikslus ir funkcijas, teises, sudėtį bei darbo organizavimo tvarką.
2. Savivaldybės jaunimo reikalų taryba (toliau – Jaunimo reikalų taryba) yra visuomeninė patariamoji institucija, lygybės principu sudaroma iš savivaldybės administracijos ir (ar) savivaldybės tarybos ir savivaldybės teritorijoje veikiančių savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos deleguotų atstovų (14–29 m.).
3. Jaunimo reikalų taryba sudaroma _____ kadencijai.
4. Jaunimo reikalų taryba savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymu, savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, savivaldybės tarybos sprendimais, mero potvarkiais ir kitais jaunimo politikos įgyvendinimą reguliuojančiais teisės aktais.
5. Jaunimo reikalų tarybos nuostatai tvirtinami savivaldybės tarybos sprendimu.

**II SKYRIUS
JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS VEIKLOS TIKSLAI IR FUNKCIJOS**

6. Jaunimo reikalų tarybos veiklos tikslai:
 - 6.1. nagrinėti su jaunimo politika savivaldybėje susijusius klausimus;
 - 6.2. teikti savivaldybės institucijoms ir įstaigoms pasiūlymus dėl jaunimo politikos, jos įgyvendinimo ir su tuo susijusių teisės aktų projektų;
 - 6.3. stiprinti savivaldybės institucijų, įstaigų ir jaunimo bei su jaunimu dirbančių organizacijų bendradarbiavimą.
7. Jaunimo reikalų taryba numatytų tikslų siekia, įgyvendindama šias funkcijas:
 - 7.1. renka ir analizuoja informaciją apie jaunimo politikos įgyvendinimą savivaldybės institucijose bei įstaigose, kitą informaciją, susijusią su jaunimu;
 - 7.2. inicijuoja savivaldybės jaunimo politikos padėties, jaunimo poreikių tyrimus ir jaunimo politikos kokybės vertinimą;
 - 7.3. analizuoja užsienio valstybių patirtį, sprendžiant jaunimo politikos klausimus, ir teikia pasiūlymus bei rekomendacijas savivaldybės tarybai dėl bendradarbiavimo su užsienio šalių institucijomis galimybių;
 - 7.4. teikia pasiūlymus savivaldybės tarybai, jos komitetams ar komisijoms dėl jaunimo politikos plėtros savivaldybėje kryptių;
 - 7.5. teikia pasiūlymus savivaldybės tarybai, jos komitetams ar komisijoms dėl teisės aktų projektų, susijusių su jaunimo politikos įgyvendinimu savivaldybėje,

parengimo ir (ar) pakeitimo, įskaitant savivaldybės strateginį veiklos planą ir strateginį plėtros planą;

7.6. dalyvauja rengiant ilgalaikius strateginius jaunimo politikos plėtros ir įgyvendinimo planus;

7.7. teikia rekomendacinio pobūdžio siūlymus savivaldybės administracijai dėl jaunimo politikos įgyvendinimo priemonių finansavimo;

7.8. teikia pasiūlymus savivaldybės įstaigoms, dirbančioms su jaunimu, dėl jaunimo politikos įgyvendinimo;

7.9. užtikrina jaunimo dalyvavimą, sprendžiant savivaldybės jaunimo politikos klausimus;

7.10. bendradarbiauja su savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriumi jaunimo politikos įgyvendinimo savivaldybėje klausimais;

7.11. ne rečiau kaip kartą per metus teikia savo veiklos ataskaitą savivaldybės tarybai.

III SKYRIUS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS TEISĖS

8. Jaunimo reikalų taryba turi šias teises:

8.1. gauti iš savivaldybių institucijų ir įstaigų informaciją, kurios reikia jos funkcijoms atlikti;

8.2. kviestis į savo posėdžius savivaldybės tarybos narius, savivaldybės administracijos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį, specialistus (ekspertus);

8.3. prašyti savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, specialistų (ekspertų) pateikti išvadas, informaciją, susijusią su jaunimo politikos įgyvendinimu;

8.4. dalyvauti savivaldybės tarybos, jos komitetų ar komisijų posėdžiuose, kuriuose sprendžiami jaunimui aktualūs klausimai.

9. Jaunimo reikalų taryba gali turėti kitų teisių, nustatytų kituose jaunimo politikos įgyvendinimą reguliuojančiuose teisės aktuose.

IV SKYRIUS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS SUDĖTIS IR DARBO ORGANIZAVIMAS

10. Savivaldybės jaunimo atstovus į Jaunimo reikalų tarybą deleguoja savivaldybėje veikianti savivaldybės jaunimo organizacijų taryba.

11. Demokratiškai išrinkti ir deleguoti jaunimo atstovai turi sudaryti ne mažiau negu pusę Jaunimo reikalų tarybos.

12. Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius negali būti Jaunimo reikalų taryboje, tačiau gali būti skiriamas Jaunimo reikalų tarybos sekretoriumi.

13. Nesant savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos ar jai nedelegavus jaunimo atstovų į Jaunimo reikalų tarybą per 60 kalendorinių dienų nuo oficialaus savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus paklausimo dėl jaunimo atstovų į Jaunimo reikalų tarybą delegavimo, jaunimo atstovai išrenkami viešai organizuotame visuotiniame jaunimo organizacijų ir su jaunimu dirbančių organizacijų, mokinių ir (ar) studentų savivaldų atstovų, veikiančių savivaldybės teritorijoje, susirinkime, už kurio organizavimą yra atsakingas savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius.

14. Jaunimo atstovų rinkimų organizavimo ir delegavimo į Jaunimo reikalų tarybą tvarką nustato savivaldybės taryba.

15. Jaunimo reikalų tarybos pirmininką ir jo pavaduotoją išrenka Jaunimo reikalų tarybos nariai pirmo posėdžio metu. Jaunimo reikalų tarybos pirmininku išrinkus savivaldybės tarybos ar administracijos atstovą, Jaunimo reikalų tarybos pirmininko pavaduotoju turi būti išrinktas jaunimo atstovas. Jaunimo reikalų tarybos pirmininku išrinkus jaunimo atstovą, Jaunimo reikalų tarybos pirmininko pavaduotoju turi būti išrinktas savivaldybės tarybos ar administracijos atstovas.

16. Jaunimo reikalų tarybos nario įgaliojimai nutrūksta, jeigu:

16.1. jis atsistatydina savo noru anksčiau, negu pasibaigia Jaunimo reikalų tarybos kadencija;

16.2. nutrūksta jo darbo (tarnybos) santykiai atstovaujamoje savivaldybės institucijoje ar administracijoje;

16.3. jis pašalinamas vadovaujantis Jaunimo reikalų tarybos numatytais procedūromis dėl neaktyvių narių pašalinimo iš Jaunimo reikalų tarybos (dėl posėdžių nelankymo ir kt.).

17. Į Jaunimo reikalų tarybos nario, kurio įgaliojimai nutrūko, vietą Jaunimo reikalų taryboje deleguojamas kitas asmuo, vadovaujantis Nuostatuose numatytais reikalavimais.

18. Nepasibaigus Jaunimo reikalų tarybos kadencijai, jos sudėtis atnaujinama tik Nuostatų 16 punkte numatytais atvejais nutrūkus Jaunimo reikalų tarybos nario (-ių) įgaliojimams. Už Jaunimo reikalų tarybos sudėties atnaujinimą (kreipimąsi į atitinkamą savivaldybės instituciją, administraciją ar savivaldybės jaunimo organizacijų tarybą dėl naujo (-ų) nario (-ių) delegavimo ir, esant poreikiui, jaunimo atstovų rinkimų organizavimą) atsakingas savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius.

19. Jaunimo reikalų taryba darbą organizuoja, vadovaudamasi darbo reglamentu, kurį pasitvirtina pirmo posėdžio metu. Jaunimo reikalų tarybos darbo forma yra posėdžiai. Jaunimo reikalų tarybos posėdžius šaukia ir jiems pirmininkauja Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas, jo nesant – Jaunimo reikalų tarybos pirmininko pavaduotojas.

20. Jaunimo reikalų tarybos posėdis laikomas teisėtu, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip pusė Jaunimo reikalų tarybos narių.

21. Jaunimo reikalų tarybą posėdžių metu techniškai aptarnauja savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius arba kitas savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu paskirtas savivaldybės administracijos darbuotojas.

22. Jaunimo reikalų tarybos posėdžiai šaukiami prireikus, bet ne rečiau kaip kartą per tris mėnesius.

23. Jaunimo reikalų taryba sprendimus priima posėdyje dalyvaujančių narių balsų dauguma. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, lemia Jaunimo reikalų tarybos pirmininko (jo nesant – Jaunimo reikalų tarybos pirmininko pavaduotojo) balsas.

24. Jaunimo reikalų tarybos sprendimai įforminami Jaunimo reikalų tarybos posėdžio protokolais. Protokolus pasirašo Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas, jo nesant – Jaunimo reikalų tarybos pirmininko pavaduotojas. Protokolų kopijos siunčiamos Jaunimo reikalų tarybos nariams ir suinteresuotoms institucijoms, jos viešai skelbiamos oficialiame savivaldybės interneto puslapyje.

25. Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas, bendradarbiaudamas su savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriumi, rengia ir teikia Jaunimo reikalų tarybai posėdžių darbotvarkes, veiklos planus, ataskaitas.

26. Jaunimo reikalų tarybos veiklos planai, teikiamos ataskaitos, informacija apie įvyksiančius ir jau įvykusius posėdžius bei posėdžių protokolai privalo būti viešinami ir prieinami oficialiame savivaldybės interneto puslapyje.

(Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos darbo reglamento pavyzdinė forma)

PATVIRTINTA

_____ savivaldybės jaunimo reikalų tarybos
20 ____ m. _____ d. protokolu Nr. _____

_____ **SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS DARBO
REGLAMENTAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis reglamentas nustato _____ savivaldybės jaunimo reikalų tarybos (toliau – Jaunimo reikalų tarybos) darbo tvarką.
2. Jaunimo reikalų taryba savo veikloje vadovaujasi Jaunimo reikalų tarybos nuostatais, patvirtintais _____ savivaldybės tarybos 20__m. _____ d. sprendimu Nr. _____, „Dėl _____ savivaldybės jaunimo reikalų tarybos ir nuostatų tvirtinimo“, įstatymais, kitais teisės aktais ir šiuo reglamentu.
3. Jaunimo reikalų tarybos veikla grindžiama kolegialiu jos kompetencijai priskirtų klausimų svarstymu.
4. Šio reglamento nuostatos yra privalomos kiekvienam Jaunimo reikalų tarybos nariui.

II. JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS DARBO ORGANIZAVIMAS

5. Jaunimo reikalų tarybos darbo forma yra posėdžiai, rengiami prireikus, bet ne rečiau kaip kartą per tris mėnesius.
6. Jaunimo reikalų tarybos posėdžius kviečia ir jiems vadovauja Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas arba, jam nesant, įgaliotas pirmininko pavaduotojas.
7. Jaunimo reikalų tarybos posėdžiai yra protokoluojami.
8. Jaunimo reikalų tarybos sekretorius yra administracijos direktoriaus įsakymu paskirtas administracijos darbuotojas.
9. Jaunimo reikalų tarybos sekretorius:
 - 9.1. rengia reikiamus dokumentus Jaunimo reikalų tarybos posėdžiams;
 - 9.2. derina su Jaunimo reikalų tarybos pirmininku posėdžio datą ir laiką;
 - 9.3. ne vėliau kaip prieš penkias darbo dienas iki posėdžio pradžios elektroniniu paštu informuoja Jaunimo reikalų tarybos narius ir kitus suinteresuotus asmenis apie tarybos posėdžio datą, laiką ir vietą;
 - 9.4. ne vėliau kaip prieš dvi darbo dienas elektroniniu paštu informuoja Jaunimo reikalų tarybos narius apie posėdžio darbotvarkės projektą, išsiunčia posėdžio medžiagą. Kiekvienas Jaunimo reikalų tarybos narys gali papildyti darbotvarkę kitais klausimais pranešdamas apie tai ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną iki numatomo posėdžio;
 - 9.5. protokoluoja Jaunimo reikalų tarybos posėdžius ir tvarko Jaunimo reikalų tarybos darbo dokumentus;

9.6. supažindina Jaunimo reikalų tarybos narius ir kitus suinteresuotus asmenis su Jaunimo reikalų tarybos priimtais sprendimais, reikalui esant, pateikia Jaunimo reikalų tarybos nariams sprendimų kopijas ar išrašus.

III. JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS POSĖDŽIAI

10. Jaunimo reikalų tarybos posėdis yra teisėtas jei jame dalyvauja ne mažiau kaip 1/2 Jaunimo reikalų tarybos narių.

11. Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas pristato posėdžio darbotvarkę. Svarstomus klausimus Jaunimo reikalų tarybos nariams pristato tarybos pirmininkas, tarybos nariai arba klausimo rengėjai.

12. Svarstant posėdžio darbotvarkėje numatytus klausimus, išklausoma Jaunimo reikalų tarybos narių nuomonė. Pirmininkui leidus ir daugumai narių neprieštaraujant, savo nuomonę gali reikšti ir kiti posėdžio dalyviai.

13. Jaunimo reikalų tarybos posėdžiai Jaunimo reikalų tarybos pirmininko (jeigu jo nėra, – Jaunimo reikalų tarybos pirmininko pavaduotojo) sprendimu gali vykti ir elektroninėmis priemonėmis (naudojantis elektroniniu paštu, rengiant telekonferenciją). Jei balsuojama telekonferencijos būdu, turi būti užtikrintas balsuojančio asmens pasiekimas garso ir vaizdo priemonėmis. Vykdamas Jaunimo reikalų tarybos posėdžius elektroninėmis priemonėmis turi būti užtikrintas tiek elektroninio susirašinėjimo, tiek posėdžiui teikiamos medžiagos konfidencialumas. Vykdamas paprastas Jaunimo reikalų tarybos narių apklausas ar priimant sprendimus elektroniniu būdu, Jaunimo reikalų tarybos nariai turi pareikšti savo nuomonę pateiktu klausimu per 48 val. nuo apklausos / balsavimo paskelbimo pradžios, išskyrus atvejus, kai Jaunimo reikalų tarybos nario nėra dėl objektyvių priežasčių (ligos, komandiruotės, atostogų). Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas (jeigu jo nėra, – Jaunimo reikalų tarybos pirmininko pavaduotojas) gali inicijuoti skubią apklausą ar sprendimo priėmimą. Tokiu atveju Jaunimo reikalų tarybos nariai turi pareikšti savo nuomonę pateiktu klausimu per 24 val. nuo apklausos / balsavimo paskelbimo pradžios. Elektroniniu būdu sprendimai laikomi priimtais, tuo atveju, jei balsavime dalyvavo daugiau negu pusė Jaunimo reikalų tarybos narių. Jei sprendimai priimami elektroniniu būdu, tuomet prie protokolo turi būti pridėti elektroninių laiškų kopijos arba kiti balsavimą įrodantys dokumentai.

IV. JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS

13. Jaunimo reikalų tarybos sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių Jaunimo reikalų tarybos narių balsų dauguma. Esant lygiam balsų skaičiui, sprendžiamąjį balsą turi pirmininkas.

14. Sprendimai priimami balsuojant atvirai, susitarimas dėl slapto balsavimo priimamas tik dalyvaujančių Jaunimo reikalų tarybos narių dauguma.

15. Jaunimo reikalų tarybos sprendimai įforminami protokoluose.

16. Posėdžio protokolo projektas parengiamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo posėdžio dienos ir pateikiamas posėdyje dalyvavusiems Jaunimo reikalų tarybos nariams derinti. Jeigu Jaunimo reikalų tarybos nariai, gavę protokolo projektą per 3 darbo dienas, pateikia pastabų dėl protokolo projekto, protokolo projektas pataisomas pagal Jaunimo reikalų tarybos narių pastabas ir teikiamas pasirašyti. Jeigu Jaunimo reikalų tarybos nariai pastabų dėl protokolo projekto per 3

(tris) darbo dienas nepateikia, laikoma, kad pastabų dėl protokolo projekto Jaunimo reikalų tarybos nariai neturi, protokolo projektas teikiamas pasirašyti Jaunimo reikalų tarybos pirmininkui.

17. Posėdžio protokolą pasirašo pirmininkas ir sekretorius. Nepasirašyti posėdžio protokolai negalioja.

18. Posėdžio protokolai viešinami – per 5 darbo dienas nuo protokolo pasirašymo paskelbiami savivaldybės internetiniame tinklalapyje.

19. Jaunimo reikalų tarybos veiklos dokumentai saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nustatyta tvarka.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Jaunimo reikalų tarybos darbo reglamentas gali būti keičiamas ar papildomas Jaunimo reikalų tarybos posėdyje, balsuojant Jaunimo reikalų tarybos nariams ir įforminant papildymą ar pakeitimą posėdžio protokolu.

21. Pasiūlymus dėl Jaunimo reikalų tarybos darbo reglamento papildymo ar pakeitimo gali teikti Jaunimo reikalų tarybos nariai.

(Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos metų veiklos plano pavyzdinė forma)

PATVIRTINTA

_____ savivaldybės jaunimo reikalų tarybos

20 ____ m. _____ d. protokolu Nr. _____

_____ savivaldybės jaunimo reikalų tarybos _____
metų veiklos planas

Tikslas	Uždaviniai	Planuojami rezultatai	Terminas	Atsakingi asmenys
<i>Įvertinti savivaldybės strateginio planavimo dokumentus</i>	1.1 Įvertinti X programą ir t.t.	Pateikti rekomendacijas savivaldybės tarybai	I-IV ketv.	Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas, JRK
	1.2. ...			
2.				

(Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos protokolo pavyzdinė forma)

_____ SAVIVALDYBĖS
JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS
POSĖDŽIO PROTOKOLAS

_____ (protokolo data ir numeris)

_____ (protokolo surašymo vieta)

Posėdis įvyko (*įrašome datą, kada vyko posėdis*)

Posėdžio pirmininkas (*į protokolą įrašome, kas pirmininkauja posėdžiui*)

Posėdžio sekretorius (*įrašome posėdžio sekretorių, sekretorę*)

Dalyvavo narių: (*surašomi visi posėdžio dalyviai, dalyvio Vardas ir Pavardė*)

Svečiai:

DARBOTVARKĖ:

(*surašomi visi posėdyje svarstyti klausimai*)

1. Dėl Jaunimo reikalų tarybos darbo reglamento patvirtinimo

SVARSYTA: 1. Dėl Jaunimo reikalų tarybos darbo reglamento patvirtinimo

Pranešėjas (*surašomi visi posėdžio pranešėjai šiuo klausimu, pranešėjo Vardas ir Pavardė*)

Pranešimo turinys.

Pasisakė (*surašomi visi pasisakiusieji šiuo klausimu dalyviai, pasisakiusiojo Vardas ir Pavardė*)

Pasisakymo turinys.

BALSAVO:

„Už“ - 8

„Prieš“ - 2

Nebalsavo - 2

NUTARTA: Balsų dauguma, patvirtinti Jaunimo reikalų tarybos darbo reglamentą.

Posėdžio pirmininkas

Vardas Vardėnas

Posėdžio sekretorius

Vardas Vardėnas

PATVIRTINTA
Savivaldybės tarybos
2019 m. _____ d. sprendimu Nr.

PAVYZDINIS JAUNIMO SAVANORIŠKOS TARNYBOS
_____ SAVIVALDYBĖJE FINANSAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Jaunimo savanoriškos tarnybos _____ savivaldybėje (toliau – Savivaldybė) finansavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo finansavimo tvarką.

2. Jaunimo savanoriška tarnyba Savivaldybėje – visuma organizuojamų ir vykdomų savanoriškų veiklų, kuriose dalyvauja savanoris, jaunimo savanorius priimanti organizacija (toliau – Priimanti organizacija), savanorišką veiklą organizuojanti organizacija (toliau - SVO organizacija), Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Savivaldybės administracija.

3. Jaunimo savanoriška tarnyba Savivaldybėje vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymu ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. A1-317 patvirtintu Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais klausimus, susijusius su jaunimo savanoriška tarnyba.

4. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatyme ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. A1-317 patvirtintame Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos apraše ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

II SKYRIUS
JAUNIMO SAVANORIŠKOS TARNYBOS SAVIVALDYBĖJE FINANSAVIMAS

5. Jaunimo savanoriškos tarnybos Savivaldybėje organizavimas gali būti finansuojamas iš:

5.1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir (ar) jai pavaldžių įstaigų skirtų asignavimų;

5.2. savivaldybės biudžeto;

5.3. kitų lėšų, gautų teisės aktų nustatyta tvarka ir atvejais.

6. Lėšos jaunimo savanoriškos tarnybos Savivaldybėje organizavimui yra skiriamos SVO.

7. Lėšos iš savivaldybės biudžeto jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimui gali būti skiriamos:

7.1. kaip Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir (ar) jai pavaldžių įstaigų organizuojamo (-ų) konkurso (-ų) laimėtos jaunimo savanoriškos tarnybos programos dalinis finansavimas;

7.2. Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo Savivaldybėje finansavimo konkurso nustatyta tvarka;

7.3. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

8. SVO gavusi finansavimą pagal Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir (ar) jai pavaldžių įstaigų organizuoto konkurso finansavimui gauti rezultatus, gali Savivaldybės administracijos nustatyta tvarka pateikti prašymą, pagal Aprašo 7.1 papunktį nurodytas sąlygas, kartu su finansuota sąmata ir veiklos planu, gauti prisidėjimą iki ___ proc. (įrašykite skaičių) gautos sumos jaunimo savanoriškos tarnybos Savivaldybėje programai įgyvendinti.

7. Savivaldybė lėšas jaunimo savanoriškos tarnybos Savivaldybėje įgyvendinimui numato kiekvienų metų biudžete, lėšos numatomos Savivaldybės _____ programoje.

8. Vadovaudamasis Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintu einamųjų metų biudžetu ir atsižvelgdamas į Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos posėdžio nutarimą, lėšas SVO organizacijai įsakymu skiria _____ savivaldybės Administracijos direktorius.

9. Jaunimo savanoriškos tarnybos Savivaldybėje organizavimui skirtos lėšos naudojamos SVO jaunimo savanoriškos tarnybos programos veiklos ir programos administravimo išlaidoms padengti bei savanoriams reikalingoms prekėms ir paslaugoms kompensuoti.

10. Savivaldybės administracija sudaro Biudžeto lėšų naudojimo sutartį su SVO (Aprašo 1 priedas).

11. SVO savanoriškos veiklos metu savanorio patirtas išlaidas kompensuoja vadovaudamasi Savanoriškos veiklos išlaidų kompensavimo sąlygų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. A1-330 „Dėl Savanoriškos veiklos išlaidų kompensavimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“.

12. Savanoris, pretenduojantis į išlaidų kompensavimą, renka dokumentus, įrodančius patirtas išlaidas, ir pateikia juos mentoriui.

13. SVO, gavusi Savivaldybės finansavimą, kiekvieną ketvirtį turi informuoti Savivaldybės jaunimo reikalų tarybą apie jaunimo savanoriškos tarnybos Savivaldybėje programos įgyvendinimą bei pasiektus rodiklius. Jaunimo reikalų taryba turi teisę vykdyti stebėseną, kaip SVO laikosi šio Aprašo ir Biudžeto lėšų naudojimo sutartyje nustatytų įsipareigojimų ir, esant, reikalui, siūlyti _____ savivaldybės Administracijos direktoriui nutraukti finansavimo sutartį.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Savivaldybės administracija teikia metodinę pagalbą, rekomendacijas SVO ir Priimančioms organizacijoms, kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms, kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims savanoriškos tarnybos įgyvendinimo klausimais.

15. Aprašą, keičia ir pildo Savivaldybės taryba.

16. Aprašo vykdymo kontrolę atlieka _____ savivaldybės Jaunimo reikalų koordinatorius / _____ skyrius teisės aktų nustatyta tvarka.

17. Ginčai dėl šio Aprašo taikymo, sprendimo dėl lėšų skyrimo ar neskystimo sprendžiami Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. _____

Jaunimo politikos įgyvendinimo savivaldybėje vertinimo kriterijai

Jaunimo politikos įgyvendinimo savivaldybėje vertinimo kriterijai		Pagrindiniai	Papildomi
DARBAS SU JAUNIMU			
Darbo su jaunimo formos savivaldybėje:			
1.	Atvirųjų jaunimo centrų (AJC), vykdančių atvirąjį darbą su jaunimu, skaičius	Taip	
2.	Atvirųjų jaunimo erdvių (AJE), vykdančių atvirąjį darbą su jaunimu, skaičius	Taip	
3.	AJC ir AJE tiesiogiai su jaunimu dirbančių jaunimo darbuotojų etatų bendras skaičius		Taip
4.	AJC ir AJE tiesiogiai su jaunimu dirbančių jaunimo darbuotojų bendras skaičius		Taip
5.	AJC ir AJE tiesiogiai su jaunimu dirbančių jaunimo darbuotojų, nuosekliai finansuojamų savivaldybės biudžeto lėšomis, etatų bendras skaičius	Taip	
6.	AJE ir AJE tiesiogiai su jaunimu ne mažiau 0,5 etato dirbančių jaunimo darbuotojų, nuosekliai finansuojamų savivaldybės biudžeto lėšomis, bendras skaičius		Taip
7.	Komandų (sudarytų iš ne mažiau kaip 2 jaunimo darbuotojų, dirbančių nemažiau kaip po 0,5 etato), vykdančių mobilųjį / darbą su jaunimu gatvėje, skaičius	Taip	
8.	Mobilųjį / darbą su jaunimu gatvėje vykdančių jaunimo darbuotojų, nuosekliai finansuojamų savivaldybės biudžeto lėšomis, bendras etatų skaičius		Taip
9.	Mobilųjį / darbą su jaunimu gatvėje vykdančių jaunimo darbuotojų, nuosekliai finansuojamų savivaldybės biudžeto lėšomis, bendras skaičius		Taip
10.	Vietų, į kurias vyksta mobiliojo / darbo su jaunimu gatvėje komanda (sudaryta iš ne mažiau kaip 2 jaunimo darbuotojų), skaičius	Taip	
11.	Mobiliojo / darbo su jaunimu gatvėje komandų (sudarytų iš ne mažiau kaip 2 jaunimo darbuotojų), bendras išvykų skaičius per metus		Taip
12.	Bendras jaunimo darbuotojų (darbuotojų, tiesiogiai dirbančių su jaunimu) etatų skaičius		Taip
13.	Bendras jaunimo darbuotojų (darbuotojų, tiesiogiai dirbančių su jaunimu) skaičius		Taip
14.	Bendras jaunimo darbuotojų (darbuotojų, tiesiogiai dirbančių su jaunimu), finansuojamų savivaldybės biudžeto lėšomis, etatų skaičius		Taip
15.	Bendras jaunimo darbuotojų (darbuotojų, tiesiogiai dirbančių su jaunimu), finansuojamų savivaldybės biudžeto lėšomis, skaičius		Taip
Darbo su jaunimu paslaugos jauniems žmonėms (14–29 m.):			
16.	AJC unikalių lankytojų skaičius per metus		Taip
17.	AJE unikalių lankytojų skaičius per metus		Taip
18.	Bendras savivaldybėje veikiančių AJC ir AJE unikalių lankytojų skaičius	Taip	
19.	AJC ir AJE bendras lankytojų (apsilankymų) skaičius per metus		Taip
20.	AJC ir AJE nuolatinių lankytojų (lankytojai, kurie lankosi bent 1 kartą per savaitę) bendras skaičius		Taip
21.	AJC ir AJE lankytojų (jaunų žmonių) inicijuotų / suorganizuotų veiklų bendras skaičius		Taip
22.	Mobiliojo / darbo su jaunimu gatvėje įgyvendinimas - unikalių jaunų žmonių, su kuriais palaikomas reguliarus kontaktas, skaičius	Taip	
23.	Mobiliojo / darbo su jaunimu gatvėje įgyvendinimas - vidutiniškai vieno užsiėmimo metu dalyvavusių jaunų žmonių skaičiaus		Taip
JAUNIMO SAVANORIŠKA VEIKLA			
24.	Akredituotų savanorių priimančių organizacijų (PO) skaičius		Taip

25. organizacijų skaičius	Akredituotų savanorišką veiklą organizuojančių (SVO)		Taip
26. (14-29 m.) skaičius	Į Jaunimo savanorišką tarnybą įsitraukusių jaunų žmonių		Taip
27. (14-29 m.) skaičius	Jaunimo savanorišką tarnybą įgyvendinusių jaunų žmonių		Taip
28. (16–29 m.) skaičius	Trumpalaikę savanorišką veiklą atliekančių jaunų žmonių		Taip
29.	Ilgalaikę (ne mažiau nei 3 mėnesius) savanorišką veiklą, ne pagal jaunimo savanoriškos tarnybos modelį, atliekančių jaunų žmonių skaičius		Taip
JAUNIMO DALYVAVIMAS, ĮGALINIMAS			
30. organizacijų taryba (SJOT)	Yra registruota ir veikianči savivaldybės jaunimo		Taip
31.	Savivaldybėje veikiančių jaunimo organizacijų skaičius		Taip
32. skaičius	Savivaldybėje veikiančių su jaunimu dirbančių organizacijų		Taip
33. skaičius	Savivaldybėje veikiančių jaunimo neformalių grupių		Taip
34.	Jaunimo organizacijų (narystės pagrindu) veiklose dalyvaujančių jaunų žmonių (14–29 m.) skaičius		Taip
35. skaičius	Moksleivių, aktyviai dalyvaujančių mokinių savivaldoje,		Taip
36.	Jaunimo iniciatyvų, veiklų projektų, finansuotų savivaldybės biudžeto lėšomis, dalyvių ¹¹ - jaunų žmonių (14-29 m.), skaičius	Taip	
SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBA (SJRT)			
37.	Yra suformuota ir patvirtinta SJRT, narių skaičius	Taip	
38.	Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos pasiūlymų (rekomendacijų), susijusių su jaunimo politikos įgyvendinimu, pateiktų savivaldybės administracijai, tarybai, skaičius	Taip	
39.	Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos pasiūlymų (rekomendacijų), susijusių su jaunimo politikos įgyvendinimu, į kuriuos atsižvelgė savivaldybės administracija, taryba, skaičius		Taip
40.	Pateikti pasiūlymai dėl jaunimo politikos įgyvendinimo priemonių įtraukimo į Savivaldybės ilgalaikius (arba vidutinės trukmės) strateginio planavimo dokumentus		Taip
41.	Komisijų, darbo grupių, į kurių veiklą įtraukti Savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos ir / arba Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos jaunimo atstovai, skaičius		Taip
42.	Savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos ir / arba Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos jaunimo atstovų, kurie įtraukti į savivaldybės komisijų, darbo grupių veiklą, skaičius		Taip
JAUNIMO POLITIKOS ĮGYVENDINIMUI SKIRIAMOS SAVIVALDYBĖS LĖŠOS			
43.	Skirtas finansavimas atvirajam darbui su jaunimu savivaldybėje įgyvendinti (AJC ir AJE jaunimo darbuotojų etatams, patalpoms, veikloms jaunimui), iš savivaldybės biudžeto lėšų skirta suma (eurais)	Taip	
44.	Skirtas finansavimas AJC (jaunimo darbuotojų etatams, patalpoms, veikloms jaunimui), iš savivaldybės biudžeto lėšų skirta suma (eurais)		Taip
45.	Skirtas finansavimas AJE (jaunimo darbuotojų etatams, patalpoms, veikloms jaunimui), iš savivaldybės biudžeto lėšų skirta suma (eurais)		Taip
46.	Skirtas finansavimas mobiliajam / darbui su jaunimu gatvėje savivaldybėje įgyvendinti (jaunimo darbuotojų etatams, patalpoms, veikloms jaunimui), iš savivaldybės biudžeto lėšų skirta suma (eurais)	Taip	
47.	Skirtas finansavimas jaunimo savanoriškos tarnybos modelio įgyvendinimui, iš savivaldybės biudžeto lėšų skirta suma (eurais)	Taip	
48.	Skirtas finansavimas jaunimo iniciatyvoms ir projektams įgyvendinti, iš savivaldybės biudžeto lėšų skirta suma (eurais)	Taip	

¹¹ Dalyvis – asmuo, kuriam yra skirta iniciatyva ir kuris dalyvauja numatytoje veiklose (pvz., numatytų renginių dalyvis, paslaugų gavėjas)

FAKTAIS IR ŽINIOMIS GRĮSTA JAUNIMO POLITIKA			
49.	Atlikti savivaldybės jaunimo (14-29 m.) situacijos, jaunimo problematikos tyrimai, analizės, jaunimo politikos kokybės vertinimas	Taip	
50.	Neaktyvūs NEET, skaičius	Taip	